

THEODOR CONSTANTIN

A DOUA REPRIZĂ

THEODOR CONSTANTIN

A DOUA REPRIZĂ

— Povestire —

EDITURA MILITARĂ

CAPITOLUL I

„Într-o jumătate de oră va începe!” îşi vorbi, mutându-şi greutatea corpului de pe un picior pe celălalt.

Din cauza norilor joşi, vizibilitatea era extrem de redusă. Marea burzuluită, aşa cum obişnuieşte ea să se burzuluiască din te miri ce, se zbuciuma într-una, bodogănind cu miile de voci ale valurilor.

„Dar dacă totuşi se răzgândeşte şi nu-l va mai trimite pe King?“ se nelinişti.

Şi dintr-o dată simţi cum de supărare i se urcă sângele la cap. Nu! Îşi făcea griji fără motiv. Sigur avea să-l trimită pe King. Doar nu-i dăduse niciun motiv de bănuială. Dimpotrivă, îşi jucase rolul dacă nu mai bine, în orice caz nu mai rău decât ea. Locotenentul Hamza, dacă ar fi fost de faţă, fără doar şi poate că, după aceea, l-ar fi cooptat în brigada artistică a subunităţii.

Instinctiv se întoarse cu faţa spre oraş. Iată, acolo unde se vedeau luminile cele multe şi îngrămădite, erau hotelul şi restaurantul Sirena. Dacă marea nu ar fi bodogănit atâta, poate că ar fi răzbit până la el vreuna din melodiile de dans cântate de orchestra restaurantului.

Îşi mută privirile mai la dreapta. Acolo erau casele vechi ale oraşului. Într-una din ele, ea îi spusese că locuieşte. Dar oare acolo locuia, într-adevăr?

„Răbdare! Trebuie să am răbdare. Numai câteva ore trebuie să mai am răbdare şi totul are să se lămurească”.

Şi dintr-o dată îşi aminti – pentru a câta oară? – întâmplarea.

Era într-o duminică... După ce plutonierul Dungu le-a controlat ţinuta au ieşit cu toţii pe poarta subunităţii. Numai că, atunci când a ajuns în centrul oraşului, Neagu şi-a dat seama că era singur.

„Cum naiba s-a întâmplat de m-am pierdut de ceilalţi?“ se întrebă aproape cu glas tare.

De fapt, nu întâmplător se descoperea acum singur. Dinadins se răzleţise până şi de Nicuţă, prietenul său. Mai ales când se ducea în oraş, învoit, nu-i plăcea să fie însoţit. Tovarăşii săi obişnuiau să-şi facă planuri, cu câteva zile înainte, cum aveau să-şi petreacă timpul liber. El, în schimb, refuza să se gândească la „învoirea de duminică”, fiindcă voia să se amuze după cum i-o veni gustul, pe moment. Considera că un program întocmit cu anticipaţie îl priva de unele eventuale distracţii neprevăzute şi tocmai de aceea mult mai interesante.

Mergea privind cu un aer aproape absent trecătorii. În forfota mulţimii era singurul militar. Duminica aceasta era mai puţin toridă ca de obicei. Probabil că şi de aceea era atâta lume. Avea impresia că întreg oraşul năvălise pe

străzi, ca în zilele de mare sărbătoare. Localnicilor li se adăugau cei veniţi la odihnă parcă de pe întreg litoralul. Autobuzele şi troleibuzele care soseau din cinci în cinci minute revărsau pe strada principală mereu alt puhoi de oameni.

În centrul oraşului mai ales era un adevărat furnicar. Oameni de toate vârstele, în grupuri sau solitari, treceau pe lângă el, în ambele direcţii, fără vreo anume treabă. Numai puţini păreau a fi aceia care plecaseră de acasă cu o destinaţie precisă.

Neagu, la rândul său, de asemeni nu se grăbea. Privea amuzat forfota străzii şi asculta, distrat, paşii trecătorilor. Fiecare se auzea altfel, fiindcă şi mersul fiecărui trecător se deosebea de al celorlalţi. Ascultând zgomotul acela, îl asemuia cu al unei orchestre atunci când muzicanţii îşi acordează instrumentele, cu toate că – şi era conştient de acest lucru – nu exista nicio asemănare între târşiturile paşilor şi amestecul de sunete ce precede începutul unui concert.

La un moment dat se impuse atenţiei sale cadenţa propriului său mers: *stâng* /... *drept* /... *stâng* /... *drept* /... Numai al său era cadenţat: *ţac* /... *ţac* /... *ţac* /... *ţac* /... Suna caldarâmul lovit de potcoavele cizmelor. Şi ascultând cadenţa propriilor săi paşi, abia acum fu cu adevărat conştient că este singurul militar într-o mare de civili. Şi tot acum simţi un fel de părere de rău. Nu i se întâmpla pentru prima dată. În mai multe rânduri observase că

îmbulzeala de pe străzi îl face să se simtă singur şi că sentimentul acesta îl întristează.

Şi ca un făcut, de fiecare dată când se descoperea aşa se trezea întrebându-se:

— Ce bine ar fi dacă întâmplarea mi-ar scoate în faţă vreo fată de la noi, din Brăila!

Ca şi în alte dăţi şi acum erau multe fete pe stradă, dar printre ele niciuna cunoscută. Neagu însă nu se dădu bătut. Cum natura în privinţa înălţimii fusese cu el mult mai darnică decât cu marea majoritate a oamenilor, cercetă strada pe deasupra capetelor mulţimii. Dar până unde ajungea cu privirea zări numai chipuri pe care acum le vedea pentru prima dată. Totuşi, continuând să spere, se uita la toate fetele care treceau pe lângă el.

La cinematograful „Mihail Eminescu” rula „Cartouche”. Un film pe gustul lui. Trebuia neapărat să-l vadă. La „casă”, o coadă destul de lungă. Până să-i vină lui rândul, sigur că aveau să se termine biletele.

O fată, care până atunci stătuse pe treptele de la intrarea în cinematograf, se apropie de el surâzătoare:

— N-aveţi un bilet în plus?

— N-am nici pentru mine, domnişoară.

— Şi atunci ce facem? întrebă fata, de parcă veniseră împreună. Ţineam atât de mult să văd filmul!

— Mai aşteptaţi! Poate totuşi pică cineva cu vreun bilet în plus.

— Şi dumneata? Dumneata nu mai aştepţi?

— Timpul meu e atât de limitat, încât nu am curajul să-l irosesc în speranţa că voi avea şansa să găsesc un bilet disponibil.

— În definitiv, cred că ai dreptate. Doar n-au intrat zilele în sac.

Pe nesimţite, Neagu se trezi că merge şi că alături de el păşeşte fata care îl întrebase dacă nu are un bilet în plus. Nu se mai aflau pe străzile din centrul oraşului şi acum, înaintea lor, se întindea, lung, liniştit şi aproape pustiu, bulevardul Mircea Vodă.

— Cum te cheamă? îl întrebă fata familiar, de parcă l-ar fi cunoscut de când lumea.

— Neagu. Adică, Neagu Stratulat.

— Pe mine Monica Ursu.

Neagu se uită la ea cu coada ochiului. Monica era frumoasă. Dar ca să-ţi dai seama de lucrul acesta trebuia să te uiţi bine la ea. Altfel putea să treacă pe lângă tine, nu o dată, ci de zeci de ori, fără ca să bagi de seamă. După Monica, pe stradă, sigur că bărbaţii nu întorceau capul. Monica făcea parte din categoria acelor femei a căror frumuseţe trebuie descoperită. Şi Neagu, păşind acum alături de ea, i-o descoperea, cu uimire şi încântare. Era brunetă, avea ochii albaştri, de culoarea peruzelei, cu gene lungi şi nefiresc arcuite. Buzele erau nefardate şi desăvârşit modelate. Soarele o bronzase bine, dându-i culoarea ciocolatei. Tot de culoarea ciocolatei erau braţele goale până la umăr, gâtul şi pieptul, atâta cât permitea decolteul generos.

Pesemne că Monica ştia să-i citească gândurile, fiindcă îl întrebă alintându-se:

— Sunt frumoasă?

— Eşti foarte frumoasă, Monica! îi răspunse el.

— Serios? Mă găseşti foarte frumoasă?

— Eşti, Monica.

— Şi... mă placi puţin?

— Monica, pentru prima dată în viaţa mea mă simt atât de bine lângă o fată.

— Sincer?... Sincer?

— De ce mă întrebi! Parcă tu nu ştii!... Parcă tu nu simţi!...

Monica îi luă braţul şi, tandră, îşi lipi tâmpla de umărul lui.

„Al naibii să fiu dacă m-am mai simţit vreodată atât de bine!“ îşi vorbi în gând.

În prezenţa fetelor, Neagu devenea timid. Dar iată că nu trecuse decât o oră de când o întâlnise pe Monica şi ea nu-l intimida defel. I se părea că o cunoaşte de foarte multă vreme şi că tot de foarte multă vreme îi era dragă.

Constatarea aceasta îl nelinişti însă. Ce avea să se întâmple mai, târziu, când va trebui să se întoarcă la subunitate? Probabil se vor despărţi ca să nu se mai întâlnească niciodată.

„Poate că totuşi acceptă să ne întâlnim şi duminica viitoare” îşi făcu el curaj.

Dar dacă Monica era sezonistă şi până duminica viitoare, când el avea să fie din nou învoit, îi expira concediul de odihnă, şi părăsea oraşul?

Dar, hotărât, Monica ştia să-i citească gândurile.

— Într-o zi, Neagule, am să te prezint tatălui şi mamei mele.

— Monica, eşti de aici, din oraş? se bucură el.

— Dar ce ţi-ai închipuit?

— Credeam că eşti *sezonistă*.

— Da' de unde! Aici, în oraşul acesta, m-am născut şi am crescut. Tata lucrează la muzeul oraşului ca muzeograf. Mama e referentă la Sfatul popular. Am un frate – Aurel – aviator la „Tarom". Mezinul – Vintilă – e navigator pe „Blaj". Din ultima sa călătorie mi-a adus un câine lup de toată frumuseţea. Îl cheamă King. E un specimen de o rară frumuseţe. Data viitoare, când avem să ne mai întâlnim, am să vin cu el. Sunt sigură că are să-ţi placă.

— Monica – întrebă el ceva mai târziu – tu unde lucrezi?

— Deocamdată învăţ. Sunt studentă la filologie.

— Eşti studentă! se posomorî brusc Neagu.

Monica, sesizând schimbarea poate şi motivul, îl îndemnă:

— Vorbeşte-mi despre tine, Neagule!

— Păi, despre mine ce să-ţi spun! Eu nu am nici măcar examenul de maturitate.

— Parcă asta are vreo importanţă!

— Cum să nu! Eu cred că nivelul intelectual contează foarte mult în relaţiile dintre un bărbat şi o femeie. Ba chiar între doi oameni de acelaşi sex.

— Cred că exagerezi. Şi încă mult, Neagule.

— Spune-mi, cu copiii poţi discuta absolut orice?

— Cred că aproape orice.

— Să zicem. Dar de la şi până la un anumit nivel?

— Asta e drept.

— Ei bine, eu cred că doi oameni ca să fie prieteni nu trebuie ca unul dintre ei să aibă faţă de celălalt aceleaşi reţineri ca faţă de un copil. Eu, de pildă, nu cred că aş putea fi prieten adevărat cu cineva care, din punct de vedere intelectual, îmi este cu mult inferior. Dar să nu mă înţelegi greşit. Nu fiindcă l-aş dispreţui sau din nu ştiu ce alte motive, umilitoare pentru el. Prietenie adevărată cred că înseamnă, printre altele, şi posibilitatea de a face schimb de păreri, de impresii. Un prieten adevărat cred că înseamnă şi posibilitatea de trecere de la monolog la dialog.

Monica râse amuzată:

— Eşti adorabil, Neagule! Nu-ţi dai seama, măi băiete, că tu însuţi contrazici „teoria” ta? Ziceai adineauri că nu ai examenul de maturitate. O spuneai cu părere de rău, fiindcă, în conformitate cu teoria ta, vedeai în lipsa unei diplome un impediment în ceea ce priveşte relaţiile noastre viitoare. Dar pot să te asigur, fără să te flatez, că nu există printre colegii mei de an – sunt în anul trei –

vreunul ca să pună problemele atât de... intelectualiceşte ca tine.

Până a nu fi încorporat, Neagu fusese considerat de către unii dintre tovarăşii săi de muncă drept un încăpăţânat. De fapt, defectul îi fusese atribuit pe nedrept. Cei care îl credeau aşa ajunseseră să-şi facă o astfel de părere datorită îndârjirii şi pasiunii cu care îşi susţinea punctele de vedere, totdeauna rezultatul unei mature chibzuinţe.

La fel şi acuma. Problema abordată, cu totul întâmplător, în discuţia cu Monica o dezbătuse – monologând – de mai multe ori, şi de fiecare dată ajunsese la concluzia că prietenia adevărată trebuie să aibă la bază un nivel intelectual identic sau aproape identic.

De aceea nu se dădu bătut:

— Numai aparent, Monica, eu însumi infirm ceea ce numeai tu „teoria" mea. Dacă eu, cu toate că nu am măcar examenul de maturitate, izbutesc să privesc lucrurile de la un nivel ceva mai înalt, aceasta se datoreşte faptului că în viaţa mea, deşi sunt relativ destul de tânăr, am citit foarte mult. Din această cauză am ajuns să văd lucrurile, hai să zicem, ca un intelectual. Dar asta nu înseamnă că, de pildă, în relaţiile dintre un bărbat şi o femeie nivelul intelectual nu influenţează sentimentele dintre ei.

— Crezi? întrebă Monica parcă înveselită.

— Sunt convins de acest lucru.

— Greşeşti, dragul meu! De altfel, toată teoria ta nu are nicio legătură cu noi. Tu eşti mai deştept şi cred mai

cultivat decât mine. Nu ai deci motiv să-ţi creezi complexe. Mai bine vorbeşte-mi despre tine.

— Ce ţi-aş mai putea spune despre mine? Sunt din Brăila... Îmi fac stagiul militar... Părinţi n-am... Mama a murit când eram mic, iar tata puţin timp înainte de a mă lua la armată. N-am fraţi şi nici surori... Sunt, cum s-ar spune, singur pe lume... Nu am – închipuieşte-ţi – nicio iubită... Am, în schimb, câţiva prieteni. Dintre ei, unul îmi este cel mai drag – deşi e mai mare decât mine cu douăzeci de ani – fiindcă de la el am deprins gustul lecturii. (Este vorba de directorul bibliotecii din oraşul nostru)... Şi cu asta cred că ţi-am spus cam totul. Mai trebuie doar să adaug că înainte de a fi încorporat am lucrat la Combinatul de celuloză şi hârtie de la Brăila. Asta e tot, Monica.

— Tot!

Oftă şi se strânse lângă el. Neagu îndrăzni să-şi petreacă braţul pe după mijlocul ei. Merseră câtva timp fără să-şi vorbească.

Abia mai târziu, Monica murmură cu tristeţe:

— Hotărât, nu am deloc noroc!

— Şi de ce crezi, Monica, că nu ai noroc?

— Păi, cel puţin dacă nu ai fi militar.

— Nu înţeleg.

— Cum de nu înţelegi? Dacă ai fi civil, sau cel puţin ofiţer, te-aş putea vedea mai des. Poate chiar în fiecare zi. Pe când aşa... Doar duminica. Şi nici măcar nu ştiu dacă

lucrul acesta va fi posibil chiar în fiecare săptămână. Iată, dragul meu, de ce am spus că nu am noroc.

Neagu nu-i răspunse. I se părea şi lui îngrozitor că nu o va putea vedea pe Monica în fiecare zi. Cu toate acestea, îşi simţea sufletul scăldat de o undă de fericire. Monica se căinase cu atâta sinceră părere de rău că nu-l va putea vedea în fiecare zi, încât era acum convins că izbutise să trezească în sufletul ei o afecţiune adevărată. Nu îndrăznea să numească sentimentul acela dragoste, dar el se mulţumea să ştie că există şi atâta.

Pe Neagu femeile îl intimidaseră totdeauna tocmai fiindcă nu fusese în stare să le înţeleagă. Observase că ele se comportă după o logică a lor, deosebită de a bărbaţilor, pe care n-o putea pricepe. Din acest motiv, simţindu-se în faţa lor dezarmat, cumva se şi temuse de ele.

Iată însă că i se întâmpla, pentru prima dată în viaţă, ca o fată – şi încă una deosebit de frumoasă – să se ataşeze atât de repede de el. Şi tocmai din acest motiv, în ceea ce îl privea – şi era convins că nu se înşeală –, se îndrăgostise de Monica.

— Monica!

— Da, dragule!

— Nimic!

Nu îndrăzni să-i spună că o iubeşte, convins că nu l-ar crede.

„Şi-ar putea închipui despre mine că sunt un flecar de doi bani juma'!“ îşi vorbi sieşi.

— Neagule!

— Da, Monica!

— Nu ai, din când în când, sentimentul că nu poate să fie adevărat ceea ce se întâmplă cu noi?

— Ba da!

Şi în gând:

„Să cred, oare, că mă iubeşti şi tu un pic, Monica?“

Din nou nu-şi mai vorbiră câtva timp. Timpul trecea repede, nemilos de repede. Şi deodată se trezi că nu-i mai rămâneau decât douăzeci de minute ca să ajungă la subunitate.

— Monica, în douăzeci de minute trebuie să fiu la pichet.

Dar Monica nu l-a lăsat să plece imediat. A ţinut să-l conducă până la colţul străzii. Aşa au mai zburat patru minute. În sfârşit, i-a dat drumul. Neagu, care avea ambiţia să nu întârzie niciodată când era învoit, a ajuns la subunitate cu două minute înainte de ora indicată pe biletul de voie.

CAPITOLUL II

Noaptea, în dormitor, în timp ce toţi ceilalţi dormeau duşi, Neagu, treaz, se gândea la Monica, la întâlnirea lor atât de banală şi totuşi – credea el – atât de neobişnuită.

Acum nu mai exista niciun fel de îndoială: o iubea pe Monica. Până la vârsta pe care o avea cunoscuse câteva fete, şi dintre ele cel puţin două îi plăcuseră mult. Dar pentru niciuna nu simţise ceea ce simţea pentru Monica.

„Asta trebuie că înseamnă dragoste!“ îşi spuse, ascultând, fără să audă sforăiturile cutremurătoare ale unuia dintre tovarăşii săi din dormitorul comun.

Dacă i-ar fi cerut careva să-i explice, prin cuvinte, ceea ce simţea pentru Monica nu ar îi fost în stare. Dar Neagu căpătase obişnuinţa – cum spunea el – să fie grănicer cu sine însuşi. Prin a fi „grănicer cu el însuşi” înţelegea obişnuinţa de a căuta să priceapă tot ce se petrece înăuntrul lui. Tocmai de aceea nu se mulţumi să constate că o iubeşte pe Monica, dar voi să ştie exact ce simte acum când nu se mai îndoia că este îndrăgostit.

Dacă ar fi avut obişnuinţa definiţiilor, probabil că ar fi ajuns să formuleze şi el una, poate inedită, poate deja enunţată, cine ştie de către cine şi cine ştie cu câte veacuri mai înainte. Cum însă nu avea o asemenea deprindere,

Neagu, analizându-se, ajunse la unele constatări, care, prin noutatea lor, îl uimiră.

Mai întâi persista sentimentul că pe Monica o cunoaşte de foarte multă vreme, în ciuda faptului că nu trecuseră decât doar câteva ore de când o întâlnise. Pe de altă parte – şi aceasta i se părea lucrul cel mai important – timiditatea, afurisita lui timiditate îl părăsise chiar din clipa când se trezise că Monica păşeşte alături de el. Eliberat de acest sâcâitor complex – cu care totdeauna avusese de furcă – fusese în stare ca, fără niciun efort, în atitudinea sa faţă de ea, să fie el însuşi. Descoperirea aceasta îl uimi cel mai mult şi fu cel mai convingător argument că, într-adevăr, se îndrăgostise.

„Ei, da! îşi vorbi. Dacă am putut să fiu eu – aşa cum sunt – fără niciun efort, asta înseamnă dragoste”.

Mai înainte, ori de câte ori se întâmplase să cunoască vreo fată, de fiecare dată se întrebase:

„În definitiv, ce i-aş putea spune ca să-i trezesc interesul şi în ce fel ar trebui să mă port ca să-i fiu pe plac?“

Şi îşi pusese asemenea întrebări, deoarece observase, cu destulă părere de rău, că nu era genul de bărbat după care să se prăpădească femeile. Şi aceasta nu fiindcă natura fusese vitregă cu el în ceea ce priveşte fizicul. Dimpotrivă. Dar – îşi explica el – femeile nu se simt atrase de bărbaţii prea interiorizaţi. Dacă, în general, observaţia corespunde adevărului, nu era valabilă în ceea ce îl privea. Nu fiindcă era prea interiorizat fetele nu se dădeau în vânt după el, ci fiindcă în prezenţa lor devenea timid. Dându-şi seama de

aceasta, ele îl considerau o „pradă” sigură şi un motiv serios ca să nu le mai tenteze, să nu le mai intereseze. (Femeilor le place să creadă că sunt cucerite chiar şi atunci când folosesc cele mai rafinate arme ca să pună mâna pe bărbatul care le place).

Abstracţie făcând de faptul că Neagu nu sesizase cauza adevărată pentru care fetele nu se dădeau în vânt după el, cert este că, în ceea ce-l privea, obosea repede să facă eforturi spre a fi pe placul aceleia care, într-un fel sau altul, înceta de a-i mai fi indiferentă. Şi dacă obosea, dădea bir cu fugiţii, se lăsa păgubaş.

Cu Monica i se întâmplase cu totul altfel. Nu se întrebase măcar o singură dată ce anume să-i spună ca s-o intereseze şi nici în ce fel ar trebui să se poarte cu ea ca să-l placă, cât de cât. Chiar şi atunci când se descoperise, în mai multe rânduri, tăcând, întors înăuntrul său ca să înţeleagă ce se petrece acolo, nu intrase în panică şi nici nu transpirase – aşa cum i se întâmplase în trecut de atâtea ori – din pricina eforturilor disperate de a găsi un subiect de conversaţie. Dimpotrivă, continuase să tacă, să se gândească convins fiind că Monica înţelegea foarte bine că şi acolo, înăuntrul lui, ea este la fel de vie, de necesară şi de imediată.

Afară, în noapte, se auziră paşi cadenţaţi. Venise ora când se schimbau santinelele. Neagu se lungi pe spate, de data asta hotărât să doarmă. Dar somnul continuă să se lase aşteptat. În dormitor, ostaşii dormeau adânc, atât de

adânc, încât nici nu li se mai auzea răsuflarea. Numai în patul de alături Nicuţă continua să sforăie cumplit.

Cu Nicuţă, Neagu era prieten, dar nu în aşa măsură ca să-i vorbească despre Monica. Despre Monica, numai lui nenea Tiberiu, prietenul său, bibliotecarul, ar fi putut să i se destăinuiască. Dar nenea Tiberiu era departe, tocmai la Brăila, şi nu trăgea nădejdea să-l vadă mai curând decât înspre toamnă. O clipă îi trecu prin minte să-i scrie o scrisoare lungă, lungă, dar îşi dădu imediat seama că totuşi n-ar fi în stare. Se temea că nu va găsi cuvintele cele mai potrivite ca prietenul său să-şi poată da seama cât de mult o iubeşte pe Monica.

Gândindu-se însă la zilele care aveau să urmeze, îşi spuse:

„Teamă mi-e că abia de acum încolo comandantul pichetului va avea prilejul să spună despre mine că mă izolez de colectiv".

Critica aceasta – atunci când fusese făcută – îl necăjise mult pe Neagu.

Faţă de Nicuţă, aşa se justificase:

— În definitiv de ce a spus tovarăşul locotenent major Piroiu, că mă rup de colectiv? Mă rup de colectiv, nu mă bazez pe forţa lui în timpul executării unei misiuni? Nu!... Aş zice dimpotrivă. Tu știi, şi ştiu şi ceilalţi, că m-am bazat pe forţa colectivului în împrejurări când aş fi putut obţine cu uşurinţă succese personale. Atunci? E drept, în timpul meu liber îmi place adeseori să mai fiu şi singur. Îmi place să-mi caut un locuşor neştiut de nimeni şi, cu mâinile sub

cap, să privesc cerul şi să mă gândesc la o mie de lucruri. E drept, de asemenea, că atunci când ne întoarcem din vreo misiune sau în perioada de instrucţie, în timpul repausului, când voi faceţi roată în jurul comandantului, povestind şi glumind, mie îmi place să mă trag ceva mai deoparte şi să las gândurile în voia lor. Dar oare constituie acestea elemente suficiente ca să se tragă concluzia că manifest tendinţe de izolare de colectiv? Există firi şi firi. Eu cred că oricât de necesar şi oricât de drag îţi este colectivul în care trăieşti sunt împrejurări când simţi nevoia să fii singur cu gândurile tale, cu preocupările tale care, recunoaşte, nu totdeauna coincid cu ale celorlalţi.

Neagu nu avea de unde să ştie că, atunci când critica fusese făcută, comandantul companiei, căpitanul Spiridonescu, nu o considerase justă.

— Cred, Piroiule – îi spusese căpitanul comandantului de pichet că te-ai cam pripit în critica adusă caporalului Stratulat. Ai o scuză, că îi eşti comandant de puţină vreme. Eu pe Neagu îl ştiu mai de mult, de când a venit în unitatea de grăniceri. N-aş putea să-ţi spun ce mi-a atras atenţia, de la început, asupra lui. Poate uşurinţa cu care îşi însuşea cunoştinţele meseriei de grănicer. Sau poate tocmai ceea ce numeşti dumneata „tendinţe de izolare de colectiv”, cărora eu însă nu le-am dat interpretarea asta. Concepţia prusacă despre armată – cu totul învechită după părerea mea – pretinde că soldatul trebuie pus să facă tot timpul câte ceva ca să nu aibă vreme să se gândească. După această concepţie, soldatul, perfect

instruit, nu este decât o maşină care execută, un fel de automat care nu gândeşte şi, de fapt, nici nu trebuie să gândească fiindcă de aceasta se îngrijesc superiorii lui. Ei bine, dacă am aplica şi noi o asemenea concepţie, pot să te asigur că Neagu ar fi nefericit, stagiul militar i s-ar părea de nesuportat. Şi ştii de ce? Fiindcă are o viaţă sufletească deosebit de bogată. Ceea ce numeşti dumneata izolare de colectiv în realitate nu este decât dorinţa de a fi şi singur, firească, după părerea mea, şi specifică, în mai mare sau în mai mică măsură, fiecărui ostaş.

Spune-mi, după momentele acelea de „izolare“, cum le-ai numit dumneata, ai observat vreo schimbare la caporalul Stratulat? Vreau să spun, izolările acestea influenţează după aceea negativ activitatea lui ca militar? Se eschivează de la îndatoririle sale şi nu le îndeplineşte cu aceeaşi conştiinciozitate? întrebă căpitanul Spiridonescu.

— Nu, tovarăşe căpitan. Aşa ceva n-aş putea afirma.

— Păi, vezi? Mai ales un lucru trebuie să-ţi fie totdeauna foarte clar: că fiecare ins din subordonaţii dumitale este un om cu o structură sufletească anumită, diferită de a celorlalţi şi că dumneata, comandantul lor, poţi obţine de la ei, maximum de randament în măsura în care vei izbuti să cunoşti bine firea fiecăruia.

Părerea mea personală, tovarăşe Piroiu, este că în subunitatea noastră, de altfel fruntaşă cum bine ştii, Neagu Stratulat se situează printre cei mai capabili şi mai conştiincioşi ostaşi.

Căpitanul Spiridonescu nu obişnuia să facă risipă de laude. Tocmai acest fapt constituia garanţia cea mai sigură că buna părere pe care o avea despre Neagu nu era cu nimic exagerată.

Biografia acestuia era ceva mai bogată decât o prezentase el Monicăi din modestie.

Maică-sa l-a adus pe lume în strâmta şi scunda cabină a şlepului „Aurora”, în timp ce navigau spre Turnu-Severin. Şi fiindcă era noapte, iar Dunărea îşi cam clătina apele, fenomen rar întâmplat în plină vară, înainte să-l legene maică-sa, pe Neagu l-au legănat valurile, înspumatele şi răzvrătitele valuri ale Dunării.

Pe maică-sa aproape că nu şi-o mai amintea. Se prăpădise când el încă nu împlinise şase ani. Taică-său, deşi încă tânăr, nu şi-a luat o a doua nevastă, spre marele regret al fetelor şi vădanelor din mahalalele portului. Fiindcă un bărbat atât de chipeş şi cu o fire atât de veselă ca Burcea Stratulat nu ai fi găsit oricât ai fi căutat, în niciunul din porturile înşirate de la Turnu-Severin şi până la Sulina.

Burcea! Cine naiba a mai auzit de un asemenea prenume?! Şi cu toate acestea aşa se chemase: Burcea Stratulat. Burcea Stratulat, cel mai straşnic şlepar din câţi existau pe atunci. Şi fiindcă nu avea pereche, stăpânul său, armatorul Kaţicas, îl plătea ceva mai bine şi îi trecea cu vederea că era cam „colţos “.

Asta pe vremea patronilor. După naţionalizare, deşi i se ivise prilejul să-şi schimbe felul de viaţă, Burcea Stratulat refuzase.

„Sunt şlepar şi şlepar am să mor!“ hotărâse atunci.

Numai că lucrurile s-au întâmplat altfel decât a hotărât el. Într-o zi fu doborât de o comoţie cerebrală. Scăpă cu viaţă, dar rămase pentru tot restul zilelor beteag. El, Burcea Stratulat, un munte de om, care în viaţa sa o singură dată nu avusese măcar un guturai, doborât de paralizie!

(Era dimineaţă şi tocmai părăsise cabina ca să scoată o găleată de apă din Dunăre, să se spele. Şi a avut mare noroc că boala l-a străfulgerat imediat ce a păşit pe punte, fiindcă altfel s-ar fi prăbuşit în apă şi s-ar fi înecat).

Când s-a întâmplat nenorocirea lui taică-său, Neagu lucra la „Progresul”, la atelierul mecanic. Era un băietan care numai de puţină vreme începuse să primească, la rând cu oamenii mari, în zilele de plată, plicul cu bani. Atunci când Burcea nu s-a mai putut mişca, Neagu, cum se întorcea de la uzină, se transforma în infirmier şi în bucătar, ba îşi mai făcea timp să deretice şi prin casă. Pe scurt, făcea toate treburile necesare într-o gospodărie. Numai rufe nu spăla. De nimic nu-i era mai mare silă decât de treaba asta. În general, avea oroare de murdărie. Se primenea de două ori pe zi şi tot de atâtea ori se îmbăia. Cât priveşte mâinile, şi le curăţa cu înverşunarea şi răbdarea unui chirurg înainte de operaţie. Visul lui era să câştige atâţia bani, câţi erau necesari ca să se poată

muta într-o casă care să aibă baie. Până atunci însă îşi meşterise singur o „baie de aburi”, în curte, după un sistem foarte primitiv, aşa cum văzuse în curţile pescarilor de la Jurilovca.

O schimbare în viaţa lui Neagu s-a petrecut atunci când a intrat în funcţiune Combinatul de celuloză şi hârtie de la Brăila. S-a „recalificat” şi a învăţat să facă celuloză.

Despre Neagu din perioada aceea, prea multe lucruri nu se pot spune, nici bune şi nici rele, şi nu se pot spune fiindcă nu era nici mai bun şi nici mai rău decât mulţi alţi tineri de vârsta lui. Muncea conştiincios, pe de o parte fiindcă nu dispreţuia munca, pe de alta ca să câştige bani. De bani avea nevoie ca, mai adăugând ceva la pensia pe care tată-său o primea, acestuia să nu-i lipsească nimic, dar şi pentru nevoile sale personale, de altfel puţine. Singura fantezie pe care şi-o permitea era ca la fiecare chenzină să-şi cumpere lenjerie. Şi mai rar, atunci când ajungea să-i fie lehamite de rolul de infirmier, să facă vreun chef prelungit cu un prieten.

O schimbare hotărâtoare s-a petrecut nu în viaţa de fiecare zi, ci în conştiinţa sa, atunci când a descoperit, spre marea lui surprindere, că una din marile şi puţinele încântări ce-i sunt date omului să le guste cât timp trăieşte este lectura.

Până a nu face această mare descoperire mai citise el câte ceva. Dar pe apucate şi mai mult din obligaţie. Aproape nu exista şedinţă a lor, a tinerilor, ca să nu fie îndemnaţi să citească mult, cât mai mult, lectura

constituind unul din mijloacele cele mai eficace de ridicare a nivelului cultural. Mulţi din tovarăşii lui, tineri ca şi el, erau posesorii insignei „Prieten al cărţii“. Dintre aceştia, cu prilejul unor manifestări culturale la care participase şi el, unii prezentaseră recenzii de cărţi. Începu să citească mai susţinut, dar, întrucât considera aceasta ca un fel de *îndatorire* – anume de a-şi ridica nivelul intelectual—, lectura implica un efort pe care nu-l făcea cu plăcere. Din acest motiv, atâta vreme cât cititul a continuat să rămână obligaţie, deseori Neagu a avut prilejul să se mustre că o neglijează.

„Vrăjitorul” care a făcut ca *îndatorirea* să se transforme în *necesitate* a fost Jack London. Într-o zi i-a picat în mână cartea „Colţ alb“. A citit-o cu sufletul la gură. Pe urmă a mai citit-o o dată. După aceea s-a dus întins la bibliotecă şi a cerut şi alte cărţi de acelaşi autor. Bibliotecara i-a dat „Mihail, câine de circ“. Şi această carte l-a impresionat mult. Dar cel mai mult i-a plăcut romanul „Martin Eden“. După lectura şi a acestei cărţi, „vraja“ îşi făcu efectul. Din clipa aceea n-a mai fost necesar să-şi impună să citească. Dimpotrivă, acum trebuia să-şi impună să lase deoparte cartea ca să-i mai rămână timp şi pentru multele şi plictisitoarele îndeletniciri cotidiene, inclusiv aceea de infirmier.

Abia după moartea tatălui său, Neagu a avut timp să citească cât îi poftea inima. Şi fiindcă tot acum descoperi ce silă îi era să se mai ocupe de treburile gospodăreşti, se mută în altă parte, la o bătrână din cartier, într-o cămăruţă

numai cu puţin mai mare ca o chilie. Bătrâna se angaja să-i deretice, să-i spele şi totodată să-i pregătească cina. Începând o nouă viaţă, Neagu constată că nevoile sale erau puţine şi că-i rămân mai mulţi bani decât atunci când trăia taică-său. Cu banii ce-i prisoseau îşi făcu obiceiul să cumpere acele cărţi care îi plăcuseră cel mai mult atunci când le citise pentru prima dată, împrumutându-le de la biblioteca orăşenească. Pe unele le găsi în librării. Pe altele trebui să le caute la anticariat. Astfel ajunse să descopere şi plăcerea de a răscoli prin rafturile prăfuite ale anticariatelor. După numai câteva luni, în chilioara lui, din cauza cărţilor, aproape că nu mai aveai unde să te mişti.

— Bine, măi băiete, tu nu-ţi dai seama că au să ne năpădească ploşniţele dacă ai să tot aduni aici terfeloage de-astea? îl mustra bătrâna lui gazdă.

— Lasă, măicuţă, că nu-i nicio primejdie dacă am să le şterg mereu de praf.

Şi asta făcea parte din micile lui plăceri: să şteargă de praf cărţile una câte una, cu o cârpă mare, pe care o ţinea ascunsă după sobă. Cel puţin o dată pe săptămână se apuca de corvoada asta. Lua cartea, o ştergea de praf cu multă grijă, apoi o punea la loc. Nu o dată se întâmpla ca, în timp ce se îndeletnicea cu această treabă, răsfoind vreun volum, să se lase furat de conţinut şi să-l citească, pagină după pagină, până la sfârşit. În felul acesta cunoscu încă o mare plăcere: aceea de a „redescoperi" cărţile care, la prima lectură, îi plăcuseră în mod deosebit.

Mai ales în zilele de iarnă – dacă nu se ducea la bibliotecă să citească acolo – de la lucru se întorcea direct acasă şi, până târziu spre miezul nopţii, se dăruia lecturii.

Nu o dată se întâmpla ca bătrâna lui gazdă să-l certe:

— Măi băiete, mai du-te şi la o bere cu prietenii. De atâta citit ai să-ţi strici ochii. Că tot ce-i mult, s-o ştii de la mine, nu-i bine.

— Afară e frig, măicuţă. E mai plăcut să stai în casă, la gura sobei, cu o carte dinainte.

— Şi nu ţi se urăşte să tot citeşti, măi băiete?

— Matale ţi s-ar urî, măicuţă, dacă ţi-ar sta în putinţă să călătoreşti şi să tot vezi lume de tot felul?

— Parcă ce se potriveşte!?

— Se potriveşte, măicuţă. Când citeşti cărţi, e ca şi când ai călători prin toată lumea. Din cărţi afli câte nici nu gândeşti că se întâmplă pe lume.

Şi într-adevăr, prin lectură Neagu descoperi nu lumea geografică, ci variatul univers sufletesc al omului. Descoperi, cu alte cuvinte, măreţia lui.

Şi fiindcă această descoperire o datora scriitorilor, începu să nutrească o mare admiraţie faţă de aceştia.

„Cea mai minunată făptura plăsmuită de natură – îşi vorbea singur – este omul. Din păcate, natura nu i-a putut da acestuia nemurirea. Creatorii în schimb, mai presus decât natura, sunt în stare să creeze eroi nemuritori cel puţin atâta vreme cât vor exista pe pământ cititori care să ia cunoştinţă de ei“.

Citea mult. Dar nu din cauza numărului neobişnuit de mare de cărţi împrumutate a atras atenţia lui Tiberiu Mavrodin, directorul bibliotecii orăşeneşti. Altul a fost motivul: cărţile împrumutate erau din domenii foarte variate. După părerea acestuia, neobişnuita curiozitate a tânărului de şaisprezece ani era anarhică, lipsit fiind tocmai de o îndrumare metodică şi temeinică. Şi atunci, Tiberiu Mavrodin şi-a luat sarcina să-l ajute, spre a-i canaliza curiozitatea prodigioasă către o lectură sistematică.

În realitate, nevoia de informare, de cunoaştere a lui Neagu era numai în parte anarhică. Dacă, după lectura unui volum din operele lui Shakespeare, Neagu cerea cărţi de istorie care să vorbească tocmai despre epoca respectivă, aceasta nu însemna deloc curiozitate întâmplătoare; nu însemna curiozitate anarhică nici dacă cerea cărţi de geografie, de etnografie, de psihologie sau de psihiatrie după lectura, de pildă, a romanului „Salambo".

De lucrul acesta s-a convins directorul bibliotecii ceva mai târziu când el şi Neagu s-au împrietenit. Pe măsură ce l-a cunoscut – şi nu a fost deloc uşor fiindcă Neagu era o fire închisă – şi-a putut da seama nu numai de neobişnuita capacitate de asimilare a sfiosului tânăr de şaisprezece ani, nu numai de modul cu totul personal de a prezenta datele problemelor care îl frământau, dar şi de justeţea dezlegărilor la care ajungea, de cele mai multe ori, singur.

Încântat de această „descoperire”, şi aflând cu surprindere că tânărul său prieten nu absolvise decât o şcoală profesională, Tiberiu Mavrodin făcu toate diligenţele necesare ca Neagu să poată urnia cursurile serale ale unei şcoli medii.

La şcoală, cu toate că profesorii – în majoritate – şi-au dat seama că au de-a face cu un elev dotat de natură fără zgârcenie, cu multe calităţi, Neagu nu izbutea să obţină decât note mediocre. Şi nu izbutea să obţină decât astfel de note fiindcă, bizuindu-se mult pe memorie, nu făcea eforturi să asimileze decât numai acel minimum de cunoştinţe care, după părerea lui, trebuia însuşit.

În schimb continua să consacre cea mai mare parte a timpului său liber lecturilor extraşcolare.

Şi la şcoală, ca şi în producţie, datorită firii sale închise, nu-şi făcu prea mulţi prieteni. Era aceasta o meteahnă împotriva căreia încerca tot timpul să lupte, dar fără prea mari rezultate.

Deşi ar fi dat orice să se întâmple contrariu, cu foarte puţine excepţii se împrietenea tocmai cu băieţii prin nimic asemănători lui. Aceştia făceau parte din categoria acelor oameni care, deşi nu sunt prea deştepţi, dar având despre ei înşişi o părere foarte bună, sunt în stare să vorbească ore întregi uitând cu desăvârşire să se întrebe dacă ceea ce spun interesează şi pe cei ce-i ascultă. Fără a fi foarte conştient de acest lucru, lui Neagu îi convenea un asemenea gen de oameni. În primul rând, fiindcă nu era obligat să întreţină o conversaţie, în al doilea rând, fiindcă

îi plăcea să-i asculte vorbind despre vrute şi nevrute, descoperind astfel că în jurul său se petreceau o mulţime de lucruri despre care el habar nu avea, iar în al treilea rând, fiindcă atunci când înceta să-l mai intereseze ceea ce i se povestea se putea gândi în voie la altceva, fără teamă că interlocutorul său va băga de seamă.

... Şi aşa trecură cei câţiva ani până la încorporare. În ultima zi de lucru, la combinat, când şi-a luat rămas bun de la tovarăşii săi de muncă, a simţit ceva mai mult decât părere de rău. A simţit că îl doare sufletul. Deşi, datorită firii sale, nu le-o prea arătase, îi erau cu toţii dragi şi îşi dădea seama că avea să le ducă dorul. Avea să le ducă dorul aşa cum de asemenea avea să ducă dorul până şi mirosului caracteristic de sulfit, care plutea stăruitor în atmosferă, încă înainte de a pătrunde în incinta impunătorului combinat.

CAPITOLUL III

Când a păşit pe poarta unităţii, Neagu a avut o strângere de inimă. Dar abia când a îmbrăcat uniforma de ostaş şi-a dat cu adevărat seama că se petrecuse în existenţa sa un eveniment deosebit de important. Acum nu mai era Neagu Stratulat „fierbător“ la Combinatul de celuloză şi hârtie de la Brăila, ci soldatul grănicer Stratulat Neagu.

Dintre superiorii săi, acela care îl remarcase încă din primele săptămâni după încorporare fusese căpitanul Spiridonescu – pe atunci numai locotenent major şi comandantul său de pluton – pe care avea să-l întâlnească mai târziu la o subunitate de pază de pe litoral. Era în prima perioadă de instruire, aceea a „instrucţiei individuale”.

Neagu îşi comanda, şi executa cu seriozitate şi conştiinciozitate mişcările, fiindcă dorea să-şi însuşească, cât mai temeinic tot ceea ce i se ordonase să înveţe. Din zecile de autocomenzi, strigate de către recruţii plutonului, care executau diferite întoarceri de pe loc, vocea lui Neagu se auzea mai tare decât celelalte:

— Soldat, la drea-pta!... Soldat, la stânga!... Soldat, stânga-mpre-jur!...

Descoperindu-i această pasiune de a se instrui şi sprijinindu-l tocmai în această direcţie, comandantul său izbuti să facă din Neagu unul din cei mai de nădejde ostaşi din pluton.

După perioada de instrucţie, când militarii au fost trimişi pe frontieră şi când, pentru prima dată Neagu a plecat în misiune, a fost cuprins de-o stare deosebită de emoţie: pentru prima dată misiunea ce-i fusese încredinţată era una reală. Până a pleca pe frontieră, atât teoretic, cât şi practic, fuseseră învăţaţi cum vor trebui să acţioneze – în ziua când vor ajunge la pichete – ca să poată asigura paza graniţei. Avuseseră loc şi diferite aplicaţii, în care fiecare din ei trebuise să se comporte ca şi cum lucrurile s-ar fi petrecut cu adevărat. Dar, în ciuda înflăcărării, a strădaniei şi a eforturilor ca totul să se desfăşoare întocmai ca într-o împrejurare reală, cel puţin în ceea ce îl privea, niciodată nu izbutise să se identifice în aşa măsură situaţiei create, încât să uite că e totuşi un exerciţiu-şcoală.

Dar iată că acum se afla pe frontieră. Primise misiunea s-o păzească. Acum, pentru prima dată, era pus în situaţia de a face dovadă în ce măsură îşi însuşise cu adevărat, şi în ce măsură ştia să pună în practică tot ceea ce învăţase în perioada de instrucţie.

Neagu avea să-şi amintească toată viaţa de emoţia primei lui nopţi în misiune pe frontieră. La începutul serviciului – încă nu se înnoptase – întunericul începu ba

să se târască, ba să se rostogolească ca un tăvălug, mai întâi dinspre partea cealaltă a fâşiei de pământ arate, din ţara vecină; apoi din toate părţile, pe nesimţite şi fără zgomot. Pe urmă, noaptea îl încercui şi totul se cufundă în întuneric şi linişte. Era atâta linişte, încât îşi desluşea până şi bătăile inimii.

Cu atenţia trează, cu auzul încordat şi cu privirea scrutând întunericul, grănicerul Neagu Stratulat, pentru prima dată în viaţa lui, asigura paza frontierei în timp de noapte. În orice clipă era posibil ca cineva să încerce să treacă pe ascuns. În orice clipă era posibil să se găsească în situaţia de a executa ordinul comandantului său: să descopere şi să reţină pe oricine ar încerca să treacă, clandestin, dincolo sau dincoace de fâşia arată.

„Ei, da! îşi spuse el. Asta-i grăniceria. Ceea ce suntem puşi să facem aici, pe frontieră, e o treabă concretă”.

Prin treabă *concretă* Neagu voia să înţeleagă că situaţia era *reală*. La frontieră, grănicerii se află de fapt pe un câmp de luptă real; „inamicul” nu este indicat prin fanioane sau alte semne convenţionale. El poate să fie unul real şi cu atât mai periculos cu cât foloseşte arme neobişnuite: perfidia, înşelătoria, diversiunea, ingeniozitatea criminală.

În liniştea nopţii, atotcuprinzătoare, deodată se auzi dincolo, într-un sat din ţara vecină, cântând un cocoş. Pe urmă, liniştea birui, din nou. Neagu alungă gândurile. Nu-i era permis să se lase furat de ele. Fiindcă, dacă se lăsa în voia lor, cine ştie pe unde, atenţia slăbea. Or,

tocmai o clipă de neatenţie putea fi folosită de un posibil infractor.

Când a ieşit din serviciu – primul serviciu de noapte pe frontieră – Neagu şi-a putut spune fără niciun fel de ezitare:

— Cât timp am fost de pază nicio pasăre nu a zburat fără să prind de veste.

Deşi mai înainte fuseseră destule împrejurările când Neagu ar fi putut să-şi dea seama că natura îl înzestrase cu un deosebit spirit de observaţie, totuşi abia pe frontieră îşi descoperi această însuşire indispensabilă mai ales unui grănicer. De altfel, descoperirea aceasta o făcură şi ceilalţi, comandanţii, tovarăşii lui. În scurtă vreme, faima aceasta a lui Neagu ajunse şi la celelalte pichete, de-a lungul întregii frontiere. Se spunea că nici măcar un „grănicer bătrân“ nu se pricepea să vadă – unii spuneau să citească – atât de bine ca el fâşia de pământ arat care mărginea frontiera. Mai mult decât atât, Neagu era în stare să descopere, dintr-o singură privire, dacă trecuse cineva prin iarbă, chiar atunci când „dovada“ nu numai pentru un ochi profan, dar chiar pentru unul experimentat, în aparenţă nu exista.

O altă calitate a lui, de asemenea necesară şi preţioasă la un grănicer, era inteligenţa deductivă. Darul deosebit de observaţie şi mai, ales inteligenţa sa deductivă îşi dovediră eficacitatea în două împrejurări:

Prima, cunoscută în cronica orală a pichetului sub numele de *întâmplarea din „Viroaga balaurilor”* s-a ivit la numai două luni de la trimiterea sa pe frontieră.

În sectorul de graniţă care intra în raza de supraveghere a pichetului lor se afla o viroagă denumită *Viroaga balaurilor*. I se spunea aşa fiindcă acolo şerpii erau în număr atât de mare, încât tot aşa de bine putea fi denumită şi *paradisul balaurilor*. De ce erau atât de mulţi şi de ce numai acolo, doar un specialist ar putea da un răspuns satisfăcător.

În zilele călduroase ieşeau cu zecile să se sorească pe poteca pe unde trecea patrula. La început, grănicerii îi omorau. Dar până la urmă, din cauza numărului lor mare, se plictisiră şi îi lăsară în pace, ferindu-se doar să calce pe ei.

Dar abia noaptea îţi dădeai cu adevărat seama cât sunt de mulţi. Noaptea, când liniştea era mai atotcuprinzătoare decât în timpul zilei, îi auzeai colcăind şi sâsâind prin iarba înaltă şi grasă, deoarece locul era cam mlăştinos. De fapt, ceea ce se auzea nu era un sâsâit propriu-zis. Semăna mai curând cu zgomotul ce-l fac viermii de mătase atunci când, cu foamea lor caracteristică, rod frunzele de dud. Din acest motiv, cred că numai acei dintre cititori care sunt sericicultori vor putea înţelege exact ce fel se auzea zgomotul pe care îl făceau, noaptea, şerpii din *Viroaga balaurilor*.

Pichetul era format din grăniceri neînfricaţi care nu s-ar fi temut să înfrunte nu unul, ci zeci de infractori. Şi cu toate acestea, de fiecare dată, noaptea, când trebuiau să treacă prin „împărăţia şerpilor” n-o făceau deloc cu plăcere.

La început, nici Neagu nu se simţise prea bine. Cam zorise pasul şi răsuflase uşurat abia când ajunse dincolo de „zona primejdioasă”. Dar, după puţine zile, se obişnui. După vreo lună îşi făcu obiceiul ca, atunci când ajungea în viroagă, în loc să grăbească pasul, aşa cum făcuse mai înainte, să-l încetinească, dinadins ca să asculte ceea ce toată lumea numea „fluieratul” şerpilor. Neagu nu era de părere ca şerpii fluieră şi nici că sâsâie. Înclina mai curând să creadă că firele de iarbă *sună*, lovindu-se unele de altele, atunci când reptilele, neastâmpărate, se foiau în toate părţile.

Într-o noapte, străbătând potecuţa din *Viroaga balaurilor*, Neagu simţi că ceva nu. Este la fel ca în toate celelalte nopţi. La început nu-şi dădu seama ce era altfel decât de obicei. Abia după ce străbătu cam jumătate din drum şi abia după ce se opri locului să asculte înţelese. Era altfel decât de obicei, fiindcă acum nu se mai auzea „fluieratul”. La drept vorbind, de auzit se auzea. Dar mult mai departe, şters, abia dacă se distingea. În mod obişnuit, şerpii se auzeau aproape, atât de aproape, încât aveai impresia că zeci şi zeci de reptile se târăsc chiar la picioarele tale. Şi tocmai fiindcă iluzia era atât de puternică, grănicerii, cât erau ei de grăniceri şi fără de

frică, grăbeau pasul. Nu era frică – nu era deloc –, ci un fel de repulsie de nestăpânit atunci când îi auzeau cum, în neastâmpărul lor neadormit, făceau să sune firele de iarbă.

În noaptea când Neagu sesiză că în *Viroaga balaurilor* era *altfel* decât în celelalte nopţi, fu mai întâi surprins. Ciudat!... Şerpii se molcomiseră. Nu cumva se nimerise să treacă tocmai acum când pe cei mai mulţi dintre ei îi furase somnul? Dar nu!... Mai trecuse pe acolo de atâtea ori, la aceeaşi oră, şi niciodată nu se întâmplase să fie atâta linişte. Alta trebuie că era explicaţia. Dar care?!

Şi dintr-o dată îl străfulgeră o bănuială: dacă totuşi... Îşi încordă auzul, scrută cu privirea întunericul. Neagu nu era un nictalop[1]. Dar de când se afla pe frontieră se obişnuise să „vadă” şi în întuneric.

Şi iată că descoperi ceea ce ochii unui „civil” sigur că nu ar fi fost în stare. Mai încolo, nu prea departe de potecuţă, era un tufan. Neagu îl ştia din timpul zilei. Un tufan de alun care nu rodea niciodată. Noaptea era calmă. Cerul se fudulea cu toate stelele lui, care mai de care mai strălucitoare. Nu se simţea nici măcar o vagă adiere de vânt. Din cauza, aceasta, liniştea era atât de atotcuprinzătoare, încât părea aproape nefirească. Da, vântul se molcomise cu desăvârşire şi cu toate acestea, pentru o clipă sau poate mai mult, frunzele tufanului de alun se clătinară.

Neagu aproape că nu se mai îndoi. Ridică piedica automatului şi cu vocea tunătoare, aşa cum fusese învăţat, somă. În acelaşi timp, fasciculul de lumină al puternicei

sale lanterne lumină, ca ziua, tufanul de alun. Şi atunci, de dinapoia lui, se ivi infractorul, cu mâinile ridicate, cu privirea ochilor săi tulburată de frică.

Aceasta a fost prima împrejurare importantă când Neagu a dovedit spirit de observaţie, hotărâre şi iniţiativă. În cea de-a doua, succesul s-a datorat în primul rând inteligenţei sale deductive.

Era înspre amurg... La pichet, cei care nu erau de serviciu se distrau fiecare după pofta inimii. Unii jucau şah. Alţii, strânşi în jurul soldatul-fruntaş Cârstoiu, ascultau sârbele şi horele pe care acesta le cânta din acordeon. Neagu citea.

... Şi în timp ce se îndeletnicea cu o asemenea treabă, deodată au început să sune clopotele la biserica din satul de dincolo de frontieră. Erau cu toate patru, de mărimi diferite. În liniştea înserării şi în atmosfera calmă şi purificată, melodia pe care o cântau cele patru clopote se auzea până departe şi nu ca un imn religios, ci mai curând ca un cântec nostalgic. Clopotarul le mânuia cu o mare îndemânare, şi sunetele pe care acestea le scoteau alcătuiau fără îndoială un cântec. Unul atât de frumos, atât de armonios, încât era imposibil să nu-ţi placă. Neagu lăsă cartea deoparte ca să asculte. Până şi jucătorii de şah făcură la fel.

— Al naibii clopotar! se minună unul dintre ei. Cum ciorile izbuteşte să scoată asemenea frumuseţe de cântec din nişte dovleci de clopote!

Neagu zâmbi amuzat de limbajul înflorit al ostaşului şi ascultă până la capăt melodia necunoscută, executată cu atâta măiestrie de clopotarul din ţara vecină. Pe urmă, când şi ultimul sunet se stinse, acordeonul lui Nicuţă începu din nou să cânte, de data asta şi mai cu foc. Neagu deschise cartea cu gândul să continue lectura. Dar nu izbuti. Cunoştea conţinutul cărţii, aproape o ştia pe dinafară. Îşi impuse totuşi să citească. Numai că, în timp ce ochii parcurgeau rândurile, gândurile sale călătoreau, zburdau ca mânjii, fără rost, în toate părţile. De pildă, descoperea abia acum cât de rău îi părea că nu ştie să cânte la vreun instrument. Nici măcar la muzicuţă, aşa ca taică-său. După ce acesta paralizase, singura lui mângâiere şi singurul mod de a-şi trece timpul fusese muzicuţa. Cânta, culcat pe spate, fixând cu o privire rătăcită tavanul scund şi afumat, numai cântece triste de parcă altele nu ar fi ştiut. Cât erau ele de triste, cântate de tată-său sunau şi mai triste. Ascultându-le, Neagu se minuna de fiecare dată, fiindcă nu se putea obişnui cu ideea că din „flecuşteţul” acela de instrument se puteau smulge sunete atât de grave sau atât de tânguitoare.

Mai târziu, amintindu-şi de litania clopotelor, Neagu făcu constatarea că, deşi se afla pe frontieră de mai multe luni, abia în ziua aceea se întâmpla, pentru prima dată, să le audă. Doar clopotul cel mare bătuse până acum fie chemând credincioşii la slujbă – îndeosebi duminica –, fie sunând într-o dungă, spre a vesti moartea cuiva din sat. Toate însă deodată până acuma niciodată nu mai

cântaseră. De ce oare? Era mai curând o constatare decât o nedumerire, care nu trezi niciun fel de bănuieli. A doua zi fu duminică. Cam spre prânz, în timp ce în biserică se oficia slujba, iată că cele patru clopote, mânuite cu dibăcie de clopotar, iarăşi începură să bată, şi nu trebuia să fii neapărat meloman ca dulcea cântare să te cucerească. Marţea următoare la fel, iar vineri, când din nou se auziră, Neagu constată cu satisfacţie că învăţase atât de bine „sonata“, încât era în stare să anticipeze fiecare notă.

Tocmai de aceea, peste o săptămână, tot într-o duminică, când clopotarul introduse în binecunoscuta melodie unele modificări, Neagu fu mai întâi surprins, iar apoi deveni suspicios. Şi deveni suspicios fiindcă, dintr-o dată şi în chip inexplicabil, clopotarul îşi pierduse parcă măiestria. Dar, în definitiv, în ce constase măiestria lui? În a mânui în aşa fel clopotele, încât fiecare din ele să sune, atunci când era nevoie, nota pe care o cerea melodia. Or, de data aceasta, se întâmplase un lucru ciudat. Deşi începuse bine, la un moment dat, ca şi când ar fi scăpat din mână frânghiile, două din clopote începură să bată la voia întâmplării, nearmonios şi inegal, în vreme ce celelalte două le acompaniau în contratimp. Asta cam vreun minut. Pe urmă, parcă reintrând în posesia frânghiilor, clopotarul reluă cântecul de acolo de unde fusese întrerupt.

Dacă „accidentul” nu s-ar mai fi repetat, fără îndoială că Neagu nu i-ar fi acordat niciun fel de importanţă. Dar el se repetă şi încă de două ori, în amândouă dăţile tot cam un

minut, în total cele trei „bâlbâieli sonore” însumară circa patru minute, care se adăugară la cele aproape douăzeci cât dura „sonata” executată fără accidente.

Ultimele sunete se stinseseră de mult – trecuse de atunci mai bine de o oră –, şi Neagu tot la clopotar se gândea. Totuşi, dacă nu l-ar fi întrebat comandantul său de pichet de ce este necăjit, nu s-ar fi putut hotărî uşor să-i împărtăşească bănuielile. Şi asta cu atât mai mult, cu cât ele încă erau mai curând nedumeriri. Deveniră bănuieli adevărate numai pe măsură ce se explica:

— Tovarăşe locotenent major, nu am niciun necaz. Mă frământă însă unele gânduri... Am unele nedumeriri, ca să le zic aşa... Chiar voiam să vă raportez, dar îmi tot ziceam că sunt cam prăpăstios.

— Ce anume te frământă, Neagule?

— Tovarăşe locotenent major, mă gândesc şi iarăşi mă gândesc la clopotarul de dincolo, din ţara vecină.

Ofiţerul deveni atent.

— Ce vrei să spui?

— Vreau să spun că îmi vin în minte unele întrebări care îmi cam dau de gândit. Dar, tovarăşe locotenent major, tare mi-e teamă că sunt, aşa cum v-am raportat, cam prăpăstios.

— Lasă că-i mai bine să fii un pic prăpăstios decât n-aude-n-a vede. Despre ce fel de întrebări e vorba?

— Până acum vreo săptămână, urmă Neagu, n-a bătut decât clopotul cel mare. Habar nu am avut că biserica de

dincolo are nu unul, ci patru. Dumneavoastră ştiaţi? Vi s-a întâmplat să le auziţi pe toate patru deodată? Că doar sunteţi aici pe frontieră de mai multă vreme.

— După câte îmi amintesc, nu! Va să zică asta te frământă, Neagule?

— Da, tovarăşe locotenent major. Mă întreb, de ce atâta vreme n-au tras decât un clopot şi acuma pe toate patru dintr-o dată?

— Pesemne că până acuma n-au avut un clopotar priceput. Ai auzit doar ce frumos sunau. Îţi dai seama că nu-i o treabă pe care o poate face orice agiamiu.

— Să fie oare un om din sat, tovarăşe locotenent major?

— Dacă ar fi din sat, ar fi tras şi până acuma toate patru clopote. Mai curând e de crezut că l-au adus din altă parte. În orice caz, e sigur că tovarăşii de dincolo l-au verificat înainte de a-l autoriza să se stabilească în zona de frontieră.

Neagu nu se dădu bătut.

— Eu mă gândesc aşa, tovarăşe locotenent major. Clopotarul, cum aţi spus şi dumneavoastră, sigur nu e din sat, fiindcă altfel am fi auzit şi până acuma toate cele patru clopote. Dar dacă a venit din altă parte, mă întreb de ce s-a aciuat tocmai în satul ăsta din zona frontierei care, după cât îmi, pot da seama, de aici, de la noi, nu pare să fie grozav de mare? Pe urmă: dacă un sat ca ăsta, mai să-ţi încapă în palmă, are patru clopote la biserică, fără îndoială că alte sate, mai mari, au dacă nu mai multe în niciun caz mai puţine. Nu credeţi şi dumneavoastră?

— Fără îndoială. Ei, şi ce-i cu asta?

— Tovarăşe locotenent major, dumneavoastră aţi fost atent când *cânta* cu toate cele patru clopote? Vreau să spun, aţi fost atent *cum cânta*?

— Desigur! Ţi-am spus doar că nu orice clopotar poate s-o facă. Se cere îndemânare. Aş zice, chiar multă îndemânare.

— Eu cred, tovarăşe locotenent major, că, în felul lui, clopotarul e un artist.

— Da, s-ar putea să ai dreptate.

— Ei bine, dacă am dreptate, atunci iarăşi mă întreb: oare în ţara asta vecină există chiar atât de mulţi asemenea clopotari, încât un adevărat artist, ca acesta pe care l-am ascultat astăzi, să nu-şi găsească serviciul decât tocmai în sătucul ăsta de graniţă? Dar mai este ceva. Prima dată a cântat fără greşeală. La fel şi în celelalte dăţi. Numai astăzi s-a întâmplat s-o scrântească. Şi nu o dată, ci de trei ori. Da, de trei ori! De fiecare dată, poticnirea a durat cam tot atâta timp. Aţi observat, tovarăşe locotenent major?

— Am observat că a încurcat-o, dar nu am dat faptului nicio importanţă.

— Eu am fost foarte atent, vorbi tot mai aprins Neagu, şi pot să vă raportez că tocmai poticnirile acelea mi-au dat de gândit. Desigur, dacă ar fi încurcat-o o singură dată, mă rog! Se întâmplă ca omul să mai şi greşească. N-aş fi intrat la bănuieli, cu toate că, tovarăşe locotenent major, clopotele s-au bâlbâit circa un minut. Tare ciudat! Dar clopotarul a mai greşit-o încă de două ori. Poate că mă

înşel. Mie însă mi s-a părut că n-a fost o simplă întâmplare. Vreau să spun, tovarăşe locotenent major, că bâlbâiala clopotelor numai în aparenţă era bâlbâială şi că, de fapt, ea *spunea* ceva, cuiva care ştia s-o înţeleagă.

— Cu alte cuvinte, îl bănuieşti pe clopotar de a fi semnalizat prin intermediul clopotelor?

— Vedeţi, n-aş putea pune mâna în foc; dar mie aşa mi s-a părut. Mi s-a părut că în timp ce două din clopote se bâlbâiau cu adevărat, celelalte *spuneau* ceva foarte precis. Numai că, din cauza gălăgiei pe care o făceau cele care se bălăbăneau alandala, pe celelalte, adică tocmai pe acelea care spuneau ceva, nu le băgai în seamă. Dacă nu sunt cumva prăpăstios, atunci, tovarăşe locotenent major, clopotarul e mai artist în a semnaliza decât în a mânui clopotele.

Ofiţerul rămase câteva clipe pe gânduri. Dacă motivele de suspiciune ar fi fost formulate de către un alt ostaş, poate că nu le-ar fi acordat importanţă sau, în cel mai bun caz, nu atâta importanţă. Dar în mai multe rânduri avusese prilejul să constate cât de pătrunzător era spiritul de observaţie al lui Neagu. Pe de altă parte, întreg eşafodajul de argumente pe baza căruia Neagu îşi formulase bănuiala părea destul de trainic. Părea!... Dar oare era şi în realitate? Dacă totul nu era decât un şir de false deducţii logice izvorâte dintr-o imaginaţie înfierbântată, consecinţă a faptului că Neagu se afla de puţină vreme pe frontieră?

„De puţină vreme? Pe naiba de puţină vreme! Sunt doar patru luni de când se află pe frontieră!“ se corectă singur.

Şi într-adevăr, în mod obişnuit, „bobocilor“ le trebuia mult mai puţin timp ca să se adapteze, ca să se *rodeze*, cum îi plăcea ofiţerului să spună. După maximum două, trei luni, ostaşii câştigau experienţă şi se comportau tot atât de firesc şi competent ca şi grănicerii „bătrâni“.

Dar dacă totuşi *rodarea* lui Neagu dura mai mult decât a celorlalţi? Dacă acestuia, cu înflăcărarea „novicelui”, continua să i se năzare cai verzi pe pereţi? Doar era un fapt cunoscut că mulţi dintre „boboci” după ce ajungeau pe frontieră, în următoarele câteva săptămâni erau „predispuşi” să vadă până şi în umbra lor un „posibil” infractor. Poate că ceva asemănător continua să se întâmple şi cu Neagu Stratulat. În definitiv, chiar dacă nu imposibil, în orice caz era externi de greu să semnalizezi cu nişte clopote.

Dar dacă totuşi nu se înşelase şi într-adevăr avusese loc o semnalizare de pe teritoriul vecin? În cazul când lucrul acesta se întâmplase cu certitudine, atunci, logic gândind, acela căruia îi fusese adresat mesajul se găsea sigur pe teritoriul românesc. Fiindcă era absurd să presupună că semnalele fuseseră emise ca să fie recepţionate tot de cineva aflat de aceeaşi parte a frontierei.

Vrând să se convingă dacă soldatul Neagu Stratulat ştiuse să tragă şi concluziile necesare, comandantul pichetului îl încercă:

— Va să zică eşti de părere că de data asta clopotarul s-a servit de clopote ca să semnalizeze cu ele.

— Tovarăşe locotenent major, aşa cum v-am mai raportat, n-aş putea pune mâna în foc, dar aşa bănuiesc.

— Nu ţi se pare procedeul puţin cam... demodat? De altfel şi riscant? Nu crezi că infractorii puteau găsi o altă cale să comunice între ei?

— Nu, tovarăşe locotenent major. Din cauza noastră.

— Vrei să spui că acela căruia i se adresa mesajul se află pe teritoriul nostru?

— Da. Procedeul este într-adevăr demodat. Cel mai modern ar fi fost să se înţeleagă prin radio. Dar s-au gândit că ai noştri vor intercepta comunicarea. Pe când aşa... Nişte bălăngăneli de clopote!... Cine să le dea atenţie!?...

Ofiţerul bucuros că Neagu trecuse cu succes „examenul” îl lăudă cu căldură.

— Indiferent dacă s-a semnalizat sau nu, eşti un grănicer de nădejde, Neagule? Te felicit!

Neagu, pocnind călcâiele, spuse răspicat, aşa cum scrie în regulament, dar şi cum simţea, cu toată inima şi cu tot entuziasmul său tineresc:

— Servesc Republica Populară Română!

— Bine, Neagule! În legătură cu cele ce mi-ai semnalat, la rândul meu voi raporta mai departe. Şi în cazul când se va aprecia că este necesar, fii sigur că vor fi luate toate măsurile ce se impun în atare împrejurări.

În aceeaşi noapte, ca urmare a unui ordin superior, pichetul fu pus în stare de alarmă. Nu se întâmplă însă nimic. Nici în noaptea următoare şi nici în celelalte. Se scurseră aşa două săptămâni. Faptul că în tot acest timp comandantul său nu-i pomeni nimic de clopotar, pentru Neagu fu dovada cea mai bună că se înşelase în presupunerile sale. Pe de altă parte, nici litania celor patru clopote nu se mai făcu auzită.

Zilele trecură... Neagu aproape uitase întâmplarea, când, într-o zi, la ora raportului, comandantul le aduse la cunoştinţă „ordinul de front pe unitate”, în care el, soldatul-fruntaş Neagu Stratulat, abia avansat în grad, era citat pentru spiritul de vigilenţă de care dăduse dovadă într-o împrejurare ieşită puţin din comun. După ce, pe scurt, reda întâmplarea, „ordinul de front pe unitate” informa pe grăniceri că în urma cooperării pichetelor de pe ambele părţi ale frontierei, au putut fi identificaţi și arestaţi doi infractori.

Ulterior, de la comandantul său, Neagu află unele amănunte. Clopotarul, de fapt un agent primejdios de pe teritoriul ţării vecine şi prietene, reuşind să înşele vigilenţa acelora care îi controlaseră actele – false bineînţeles –, izbutise să efectueze o transmisie convenţională prin intermediul clopotelor. Mesajul fusese destinat unui alt agent, aflat pe teritoriul românesc. Acesta, la rândul său, se fofilase în satul de graniţă în chip de achizitor al unei întreprinderi regionale, de asemenea cu „acte în regulă”.

Un an mai târziu, Neagu, acum caporal, fu mutat pe litoral într-o subunitate ce făcea paza frontierelor maritime ale ţării.

CAPITOLUL IV

Neagu aştepta cu nerăbdare să vină duminica. Duminica urma s-o vadă din nou pe Monica. A fost cea mai lungă săptămână din viaţa lui, în ciuda faptului că se oferise voluntar pentru o serie de sarcini, sperând că astfel timpul va trece mai repede. Dar nu-i folosi la nimic. Clipele, betege parcă, se scurgeau târându-se exasperant de încet.

La Monica se gândea tot timpul, chiar şi atunci când n-o făcea în mod expres. Constatarea la început îl uimi. Nu putea înţelege cum de era posibil acest lucru. De pildă, citea, şi ceea ce citea îl interesa. Cu toate acestea, fără să aibă impresia că atenţia îi este divizată, deoarece lectura îl fura, în acelaşi timp se gândea şi la Monica.

Neagu care manifesta o curiozitate nepotolită şi în ceea ce priveşte propriile. Sale stări sufleteşti încercă zadarnic să înţeleagă cum era posibil lucrul acesta. Cu el se petrecea altfel decât aflase că se întâmplă cu ceilalţi oameni îndrăgostiţi. Citise, şi avusese prilejul să constate chiar personal, că atunci când cineva se îndrăgosteşte cu adevărat devine de obicei distrat, absent la tot ceea ce nu este sau nu priveşte fiinţa iubită, se răzleţeşte de prieteni, e melancolic sau, dimpotrivă, manifestă o bună dispoziţie,

uneori chiar exagerată. Înainte de a-l lua în armată, la secţia lor lucra un băiat cam de aceeaşi vârstă. Într-o zi, Sandu – aşa se numea băiatul acela – s-a îndrăgostit de o fată de la combinat. Până a nu i se întâmpla aceasta, fusese lucrător de nădejde, de altfel ca toţi cei din secţia lor. Dar după aceea, poate şi fiindcă era o fire cam neîncrezătoare şi-l rodea gelozia, a început să nu mai lucreze cu aceeaşi tragere de inimă. A trebuit să-l muştruluiască meşterul lor şi să-l scuture de mai multe ori colectivul la şedinţele de producţie ca să se dezmeticească din „năuceala” lui.

Cu Neagu nu se întâmplase nimic din toate acestea. Nu era nici mai trist şi nici mai bine dispus ca de obicei, nu acorda mai puţin timp asimilării cunoştinţelor de specialitate sau politice şi cu atât mai puţin lecturii în orele lui libere. Cu alte cuvinte, deşi o iubea cu adevărat pe Monica, comportarea sa rămăsese aceeaşi. Nici măcar faptul că se gândea clipă de clipă la ea – până şi în timpul lecturii – nu-l împiedica să-şi îndeplinească îndatoririle sale cotidiene.

Noaptea însă, în dormitor, când toţi ceilalţi dormeau duşi sau, tot noaptea, pe malul mării, atunci când era de serviciu, gândurile lui aparţineau toate Monicăi. Numai în aceste împrejurări ea se individualiza şi în spaţiu, făptură minunată şi tainică, tulburător de tainică tocmai fiindcă ştia atât de puţin despre ea. În restul timpului, prins de îndatoririle lui ostăşeşti, o simţea în el, îngemănată cu el.

În dormitor, noaptea sau pe malul mării începeau să-l încerce unele întrebări neliniştitoare în ceea ce priveşte

viitorul. Mai ales pe malul mării sentimentul singurătăţii şi dorinţa de a o avea alături îi nelinişteau nu numai sufletul, dar şi sângele, tânăr şi năvalnic.

Acolo, în dreapta, şi nu tare departe, de-a lungul falezei, se întindea plaja. Prima dată când fusese de serviciu în timpul zilei, plaja îi păruse loc de popas pentru un întreg şi ciudat popor migrator. Corturilor albe, multelor şi primitivelor corturi albe, improvizate ad-hoc din cearşafuri, ca şi umbrelelor multicolore, li se datora impresia de popor migrator despuiat şi în popas pe malul mării. Erau acolo bărbaţi şi femei de toate vârstele. Erau acolo copii de asemenea de toate vârstele. Stăteau tolăniţi pe nisip, fericiţi fiindcă soarele îşi incendiase dinadins oglinzile şi cu focul lor îi încălzea pe ei veniţi de departe, parcă dintre coclaurile unor munţi unde soarele abia apucă să surâdă şi unde zăpezile şi vifornitele stăpânesc mai tot timpul anului.

Da, aşa i se părea lui Neagu, atunci când privise visător, de departe, mulţimea de pe plajă!

Şi i se mai păruse că o parte din acest popor, atrasă de mirajul apelor parcă fără de sfârşit, şi înşelată de calmul perfid al mării, pornise în ciudatele şi variatele ambarcaţii de material plastic să descopere – moderni argonauţi – moderne Colchide.

De câte ori făcea serviciu pe malul mării îşi aducea aminte de această primă impresie. Dar acum era noapte. Plaja era pustie. Doar valurile, acum mai semeţite decât în timpul zilei, se căzneau să ajungă cât mai departe pe

uscat. Parcă se luau la întrecere. Şi acela care izbutea cel mai bine scotea parcă un oftat de satisfacţie. Era noapte, era întuneric şi departe, scăldate în lumini de neon, străluceau clădirile impunătoare ale hotelurilor, ale restaurantelor. De pe terasele acestora ajungeau până la el melodii cunoscute. Sezoniştii, care în timpul zilei ocupaseră fiecare colţişor de pe plajă, invadau acum restaurantele, cofetăriile, bufetele, grădinile unde aveau loc spectacole în aer liber sau pur şi simplu se plimbau de-a lungul falezei, mângâiaţi de briză, urmăriţi de bodogănelile mării, totdeauna nemulţumită, totdeauna protestatară, totdeauna perfidă, rea şi gata să se răzbune.

Sezoniştii se distrau!... Ei, grănicerii, în noaptea calmă şi cuprinzătoare, păzeau frontiera de stat dinspre mare a ţării. Oare câţi dintre cei veniţi pe litoral se gândeau la ei, grănicerii, care, zi şi noapte, păzeau frontiera maritimă a patriei?

„La anul, când am să vin ca „civil” la mare, să-mi petrec concediul împreună cu Monica, alt grănicer va sta de pază în acest loc şi, aşa cum fac eu acuma, va privi şerpii coloraţi de neon ai reclamelor şi va asculta crâmpeiele de melodii pe care le va purta până aici vântul”, îşi vorbi Neagu.

Se apropia miezul nopţii... Undeva, acolo unde clipeau somnoroase luminile oraşului, se afla Monica. Mult îi mai era dor de Monica!... Nicicând, şi nicăieri ca pe malul mării, nu-şi dorea atâta să treacă mai repede zilele ca s-o întâlnească.

Veni şi mult aşteptata duminică. În sfârşit avea s-o vadă pe Monica. Când a ieşit pe poarta pichetului, inima îi bătea tare cum nu i se mai întâmplase vreodată. Avea s-o vadă pe Monica aievea şi nu doar cu ochii închipuirii aşa cum se întâmplase o săptămână întreagă, aşa cum se întâmpla chiar acum când se grăbea către locul de întâlnire. Monica păşea alături de el, cu mersul ei mlădios, o auzea vorbindu-i cu vocea ei melodioasă. Da, Monica păşea doar în închipuire alături de el, şi lui îi era dor de Monica cea adevărată, cea vie.

O văzu de departe. Venise la întâlnire însoţită de King, aşa cum îi promisese.

Neagu era de-acum grănicer „vechi" în meserie. Şi de când se afla pe frontieră avusese prilejul să vadă nenumăraţi câini-lupi. Tot unul şi unul. King se deosebea însă de toţi câinii pe care îi văzuse până acum. Admirându-l, îşi aminti de acei grădinari iscusiţi care, prin multiple şi răbdătoare încrucişări, după o strădanie de ani şi ani, izbutesc să dea naştere la o varietate de floare necunoscută până la ei. La fel şi cu King. Părea a fi produsul unui şir întreg de încrucişări. În afară de culoarea părului, care era gri-argintie, caracteristic la King nu era forţa, ci supleţea, frumuseţea. King era un câine de o frumuseţe cu totul excepţională. Dacă s-ar fi luat la bătaie, oricare câine grăniceresc, chiar şi un căţelandru, ar fi fost în stare să-i hărtănească rău blana. Frumos însă ca

King şi cu ochi atât de inteligenţi Neagu încă nu văzuse un alt câine.

— Dacă este tot atât de inteligent pe cât de frumos, înseamnă că ai un câine fain, Monica!

— Cred că ai să ai prilejul să te convingi cât de inteligent este. Apoi către câine: nu-i aşa, King, că suntem deştepţi?

King confirmă printr-un scâncet abia auzit.

— Dragule, ţi-a fost dor de mine? întrebă Monica agăţându-se de braţul lui.

— Mai întrebi! Nu mi-aş fi putut închipui că o săptămână poate trece atât de încet. Ştii, Monica, astăzi eşti mai frumoasă decât ultima dată.

— Vrei să mă măguleşti. Doar eu ştiu că nu sunt frumoasă.

— Gine ţi-a vârât în cap prostia asta? Află de la mine că optzeci la sută din femeile care trec drept frumoase sunt, de fapt, decorative. Tu însă eşti cu adevărat frumoasă, Monica.

Şi-a dat seama că Monica nu vorbise serios, abia după ce a privit-o în ochi. Ochii ei râdeau a glumă. Nu, Monica era conştientă de frumuseţea ei.

După câteva clipe îi şopti, parcă temându-se să n-o audă cineva sau poate temându-se ea însăşi de propriile ei cuvinte:

— Să ştii, Neagule, că te iubesc. Te iubesc cu adevărat. Îţi dai seama, ştii ce înseamnă aceasta?

— Nu sunt convins că ştiu, Monica, dar simt.

— Vezi tu, am descoperit că te iubesc abia de câteva zile. Intuitiv poate că am ştiut de rândul trecut. Dar acum ştiu altfel, raţional. Şi asta e grav, Neagule.

— Grav? se miră el, fiindcă nu înţelegea ce anume vrea să spună.

— Stai, poate că termenul nu e cel mai potrivit. Poate că ar fi trebuit să te previn că de acum încolo nu mai e nimic de făcut.

— Tot nu înţeleg, Monica.

— Prostule, nu pricepi că de acum încolo nu mai e nimic de făcut, dacă şi tu mă iubeşti? Mă iubeşti, Neagule? Cu adevărat, mă iubeşti?

— Am citit, Monica, nu mai ştiu unde, că un om poate iubi de mai multe ori în viaţă. Atunci am crezut. Dar astăzi îţi spun eu: e o prostie! Cel puţin în ceea ce mă priveşte. Aşa cum te iubesc, nu aş mai putea iubi pe altcineva, chiar dacă aş trăi două vieţi.

— Vezi, tocmai de aceea ţi-am spus că nu mai e nimic de făcut. Nu există decât o singură soluţie: să ne căsătorim. Presupun că au să-ţi dea voie comandanţii tăi, nu?

— Bineînţeles! Dar...

— Acum dai înapoi! se posomorî ea.

— Monica!... Te-ai gândit bine? Mai am aproape un an până să fiu lăsat la vatră. Până atunci nu pot munci ca să câştig bani. Înţelegi, nu mi-ar plăcea ca soţia mea să mai depindă, din punct de vedere economic, de părinţii ei.

— Asta e o prostie, dragul meu. De altfel am bursă. Şi pe urmă, situaţia asta va dura puţină vreme. După aceea ai să câştigi şi tu.

— Dar părinţii tăi? Au să fie ei de acord? Poate că ei visează pentru fata lor un altfel de ginere. Un intelectual sau mai ştiu eu ce...

— Vor fi de acord. De altfel chiar dacă nu vor fi, până la urmă tot o să trebuie să se resemneze. De vreme ce ne iubim atâta, cine ar putea să ne schimbe hotărârea?!

— Cum arată maică-ta, Monica? Mi-ar plăcea s-o cunosc. Vreau să spun că mi-ar face plăcere să-i cunosc pe părinţii tăi.

— Ţi-am promis că am să te prezint lor, încă de rândul trecut. Dar acum sunt plecaţi din oraş. Sunt la Sinaia.

— La odihnă?

— Da, la odihnă. A făcut tata o combinaţie de care e foarte mândru. Pretinde că-l va costa mai puţini bani decât prin O.N.T. Eu nu cred. Dar aşa e tata. Umblă după chilipiruri. Numai că se întâmplă de cele mai multe ori ca lucrurile să iasă altfel decât scontează el. Mi-e teamă că şi de data asta tot aşa are să păţească.

— Dar despre ce combinaţie e vorba?

— A făcut schimb de locuinţă pe timp de trei săptămâni cu o familie din Sinaia. Familia aceea s-a instalat la noi acasă, iar mama şi tata, în casa lor. Ai mei au vrut să mă ia cu ei, dar – ca să vezi ce înseamnă presimţirea – nu mă trăgea inima deloc să plec, cu toate că şi muntele îmi place mult. Dacă mă duceam, nu te-aş mai fi cunoscut, Neagule.

— Înseamnă că am avut şi eu o dată noroc, Monica.

— De ce numai tu? Am avut amândoi. Deci, peste trei săptămâni, când se vor întoarce, am să te duc la ei şi am să le spun: „Mamă şi tată, ăsta-i Neagu de care v-am vorbit. Ne iubim şi ne-am hotărât să ne căsătorim Aşa am să le spun, bineînţeles dacă ai să fii şi tu de acord.

— Altfel nu se poate.

— Te-aş invita la mine, dar oamenii aceia străini... ar putea crede cine ştie ce, mai ales că sunt nişte bătrâni tare demodaţi. Pe de altă parte, conform înţelegerii lor cu ai mei, timp de trei săptămâni casa le aparţine. Eu, săraca de mine, a trebuit să mă ostracizez, de bună voie, într-o cămăruţă ca vai de lume. Mi-ar fi şi ruşine să te primesc acolo.

— Prostii! Doar n-am trăit în puf. Ehei, să fi văzut în ce „cutie de chibrituri" am locuit până a nu mă lua în armată.

— Desigur, nu acesta-i motivul principal pentru care ezit să te invit acasă. Mă jenez de bătrâni.

— Gata!... Să nu mai vorbim despre asta.

— Haide să vedem un film! propuse ea.

— Numai să găsim bilete.

— Dacă e filmul prost, găsim neapărat.

Şi, întradevăr, au găsit. Până la începerea spectacolului mai era un sfert de oră.

— Aşteaptă-mă aici în hol, îi ceru Monica. În zece minute sunt înapoi.

Se ţinu de cuvânt şi nu lipsi mai mult. Acum însă King n-o mai însoţea. Sala era aproape goală. S-au aşezat în

ultimul rând. Când s-a stins lumina, Monica l-a îmbrăţişat şi l-a sărutat.

— Poţi să mă mângâi, iubitule.

Sânii Monicăi erau tari, fierbinţi şi catifelaţi. Neagu o mângâie şi, ca orbul, îşi reprezenta frumuseţea trupului ei reconstituindu-l, în închipuire, prin intermediul mângâierii. Monica îl lăsă, parcă ameţită de plăcere.

Filmul rulase poate până la jumătate, când a auzit-o şoptindu-i cu o voce pe care, în prima clipă, n-o recunoscu:

— Să mergem, iubitule. Filmul e de-a dreptul idiot.

Filmul „era de-a dreptul idiot?“ El habar nu avea! Măcar o singură dată nu privise ecranul. În schimb, Monica pesemne fusese tot timpul atentă de vreme ce găsea filmul atât de „idiot”, încât nu-l putea suporta până la capăt.

Neagu conteni mângâierea şi, dintr-o dată dezmeticit, se ridică.

— Habar n-am dacă e sau nu „idiot”, cum spui tu. În orice caz să mergem.

Au ieşit afară în stradă. Era lumină, era încă soare şi tare cald. Un sentiment de amărăciune îl stăpânea aproape dureros. Merseră aşa câteva minute fără să-şi vorbească. Neagu îşi dădea seama cât de penibilă era tăcerea care se aşternuse între ei, dar nu izbutea să-şi descleşteze fălcile. Şi fiindcă nu izbutea, amărăciunii i se adăuga ciuda.

— Prostule, nu-ţi dai seama că, dacă te-aşi mai fi lăsat să mă mângâi, aş fi leşinat? Chestia cu filmul a fost un pretext.

— Adevărat, Monica? se bucură el.

— Dar tu ce ai gândit?

— Eu? Nu am gândit nimic! Am simţit numai cum începe să mă tălăzuiască o amărăciune inexplicabilă.

Nu o minţea. Într-adevăr, nu gândise nimic rău despre ea. Poate fiindcă nu avusese timp suficient să caute adevărata semnificaţie a lucidităţii ei. Dar acum totul trecuse. Explicaţia i-o dăduse ea însăşi.

— Neagule, dacă mă iubeşti într-adevăr, aşa cum spui – şi eu te cred – să nu gândeşti niciodată urât despre mine, chiar dacă, în aparenţă, ai avea motive.

— Desigur, Monica. Dragostea adevărată implică încrederea.

Şi se înroşi fără voie fiindcă îşi dădu seama că ar fi sfârşit prin a gândi rău despre ea, dacă singură nu i-ar fi explicat adevăratul motiv pentru care ţinuse să plece la jumătatea filmului.

Pe nesimţite au ajuns la malul mării. Era încă soare, era cald, dar marea, care începea să se burzuluiască, îşi scutura spinarea, înspumându-şi valurile. Şi, ca de obicei, perfidă şi ascunsă, se înveşmântase într-o togă multicoloră. Dar, pe măsură ce soarele, resemnat şi trist, aluneca încet, dar implacabil spre asfinţit, valurile venite din larg, vinete pe deasupra şi ca un şuvoi de sânge stătut

pe dedesubt, ucideau treptat celelalte culori până când culoarea melanină birui definitiv în cumplita şi cotidiana bătălie cromatică.

Atunci, Monica oftă copleşită parcă de tristeţe, ca şi când moartea culorilor, la agonia cărora asistase neputincioasă, o întristase nespus.

— Îţi place marea, Neagule?

Ca să amâne răspunsul, întrebă la rândul său:

— Dar ţie, Monica?

— Bineînţeles!... Dar te pomeneşti că fie nu-ţi place deloc. Spune drept.

— Nu ştiu cum să-ţi explic, Monica...

Şi într-adevăr, ceea ce simţea el în legătură cu marea nu putea fi exprimat prin convenţionalele şi atât de puţin cuprinzătoarele cuvinte:. „Îmi place!..." Sau: „Nu-mi place!". Ceea ce simţea atunci când privea marea era altceva. Era un sentiment mult mai profund şi în acelaşi timp mult mai obscur, care refuza să fie definit. Până a nu fi luat în armată nu văzuse niciodată marea decât la cinematograf sau aşa cum arăta în cărţile poştale ilustrate. Dar nici marea din filme, nici aceea din cărţile poştale ilustrate nu semăna cu imaginea pe care şi-o făcuse el despre ea din spusele bunicului Sava (bunicul dinspre partea tatălui său).

Bunicul Sava fusese în tinereţea lui marinar. De la vârsta de şaisprezece ani şi până aproape de şaizeci cutreierase, dacă este să-i dăm crezare, toate mările şi oceanele pământului.

Spre deosebire de ceilalţi marinari bunicul Sava, ori de câte ori povestea întâmplări din viaţa lui de matelot, blestema marea. O blestema şi o înjura. După câte se părea o ura. O ura cu înverşunare cumplită, pe care vârsta, în loc s-o potolească, dimpotrivă o accentuase şi mai mult.

Datorită bunicului Sava, Neagu ajunsese să se teamă de mare încă de pe vremea când era doar un ţânc. Marea i se părea ca o vrăjitoare rea, ca o duşmană de moarte a omului, şi cel mai înţelept lucru era să te fereşti de ea ca de foc. Din acest motiv, spre deosebire de alţi băieţi de vârsta lui care, tot căscând gura, admirativ, la cargoboturile ce urcau pe Dunăre până în port, contaminaţi de nostalgia depărtări lor, sfârşeau prin a se îmbarca, Neagu a fost ferit de o asemenea tentaţie. Teama rămase aceeaşi şi după ce s-a făcut mare. Nu i-au putut-o schimba nici măcar aprecierile elogioase şi entuziaste ale tovarăşilor săi de muncă trimişi să-şi reîmprospăteze forţele la Mamaia, la Eforie sau la Mangalia. Aversiunea lui era atât de categorică şi aparent iremediabilă, încât refuză, în câteva rânduri, bilete de concediu la mare, optând pentru munte.

Abia în cel de-al doilea an de armată, când a fost mutat în una din subunităţile de pază de pe litoral, Neagu a văzut cu ochii lui marea.

Înainte nu şi-o putuse închipui altfel decât bântuită de furtună, cu apele vinete, cu valuri cât nişte munţi, urlând bezmetică în zbaterea ei furioasă şi inutilă sub un cer jos, acoperit de nori negri, sfâşiaţi şi zdrenţuiţi de hulă.

Numai aşa o văzuse ori de câte ori se gândise la ea. Dar iată, acum descoperea că marea putea fi şi altfel: frumoasă. Frumoasă în imensitatea ei, dar mai ales datorită variatului ei colorit. Policromia mării îl încânta şi îl uimea. Îl încânta, mai ales, cât de schimbătoare putea fi. Nu se mai sătura s-o privească. Mirându-se cât de des îşi schimbă culorile, orele de serviciu i se păreau că trec repede.

Şi adesea se trezea spunându-şi întocmai ca bunicul Sava: „Uite, afurisita, cum îşi mai schimbă rochiile!"

Deşi descoperise că marea putea fi şi frumoasă, totuşi continua să se teamă de ea. Era vechea teamă, sădită în sufletul lui încă din anii copilăriei, datorită poveştilor bunicului Sava. Mai ales în nopţile fără lună când marea era agitată şi bezna atât de cumplită, încât nu vedea apa mai departe de câţiva metri. În schimb, o auzea. Ce spunea oare marea? Vuia, urla, hohotea furioasă izbind digul cu baroasele valurilor ei înspumate, inundând efemer o bună parte din plajă.

„I s-a căşunat şi pe uscat. Ar vrea să-l mântuie, afurisita", îşi spunea Neagu ascultând cum marea, neistovită, se lupta cu uscatul.

În nopţile oarbe, Neagu dădea dreptate bunicului Sava. Da, marea era rea, perfidă. Marea se înverşuna nu numai împotriva navigatorilor, care pe găoacele lor cutezau s-o înfrunte, străbătându-i imensitatea. Dar, veninoasă şi rea, se înverşuna şi împotriva uscatului, hotărâtă să-l rupă, să-l

fărâme, să nu mai existe decât stihia apelor, aşa cum poate a fost cândva, la începutul începutului.

Era rea, marea era perfidă, de neîmblânzit, se temea de ea şi cu toate acestea de la o vreme, pe nesimţite, câte puţin în fiecare zi, marea începu să-l ispitească. Deşi continua să-i fie teamă, totuşi dorea s-o cunoască şi altfel decât de pe ţărm.

„Mi se pare că s-a deşteptat în mine demonul ce-a existat şi în bunicul Sava care, în ciuda faptului că o urâse, îl mânase pe toate mările pământului“, îşi spuse el într-o noapte când patrula de-a lungul ţărmului.

Monica îl întrebase dacă-i place marea şi acum aştepta răspuns.

— Te pomeneşti că ţie nu-ţi place deloc! spusese ea privindu-l aproape indignată, ca şi când ar fi fost cu neputinţă să existe cineva căruia să nu-i placă marea.

— Nu ştiu cum să-ţi explic Monica. Uite, oricât ţi s-ar părea de curios, îţi mărturisesc sincer că nu-mi place marea. Mi-e teamă de ea, mă înspăimântă. Şi n-ar trebui să fie aşa, fiindcă există păreri care susţin că ea e mama noastră, că, pentru prima dată, în pântecele ei a germinat viaţa.

— Atunci dacă e şi mama ta, de ce ţi-e teamă de ea?

— Fiindcă e o mamă rea, Monica. Când se mânie, se mânie din pricina oamenilor care cutează s-o înfrunte şi nu se simte mulţumită decât atunci când izbuteşte să-i înghită.

— Crezi că-i îneacă fiindcă e rea? îl contrazise Monica. Dacă, dimpotrivă, îneacă oamenii, din prea mare dragoste? Dacă viaţa s-a născut în mare, poate că marea vrea ca viaţa să se întoarcă în pântecele care a germinat-o, acolo unde ea cunoaşte atât de extraordinar de multe forme.

— La asta nu m-am gândit, recunoscu Neagu. Dar chiar dacă marea o face din dragoste, mie tot mi-e teamă.

— Uite-te la el! îl necăji Monica. Măi, băiete, ce te-ai fi făcut dacă te dădeau la marină? Dar, pesemne, şi-au dat seama că nu ai deloc stofă de marinar.

— N-oi fi având, dar – oricât s-ar părea de curios – află că, totuşi, mă ispiteşte. Da, da, mi-e teamă de ea şi cu toate acestea mă ispiteşte. Din zi în zi tot mai mult. Şi de vreme ce teama rămâne aceeaşi, cel puţin să nu-mi fie frică de ea, numai de aici, de pe ţărm.

— Probabil îţi închipui că, dacă ai s-o înfrunţi, după aceea o să te lecuieşti.

— Nu, deloc! Dimpotrivă, s-ar putea ca abia pe urmă să-mi fie şi mai tare frică de ea.

— Ca să te consolezi, află că şi fratele meu, Vintilă, se teme de mare, cu toate că după câte voiajuri a făcut ar avea dreptul să se considere un veritabil lup de mare.

— Pe cât se pare, toţi marinarii îi ştiu de frică. Cu toate acestea, puţini sunt acei ce se hotărăsc să opteze pentru viaţa de uscat. Pesemne că vraja exercitată asupra navigatorilor e mai puternică decât teama ce le-o inspiră. Nu crezi?

— Ştiu eu! Am să întreb pe Vintilă când s-o întoarce.

Şi se strânse lângă el.

— Ştii, Monica, bunicul a fost marinar. Toată viaţa şi-a petrecut-o pe mare. Ei, dar să-l fi auzit cum o ponegrea, cum o blestema şi cum o înjura. Să-l fi auzit cu câtă ură o vorbea de rău, cum căuta să mă convingă că nici în iad nu există o viaţă mai chinuită decât aceea de marinar. Mi-o descria în culori atât de sumbre, încât nu e de mirare că a izbutit să extirpe în mine dorinţa de a mă îmbarca, atunci când am ajuns la vârsta primejdioasă, adică la vârsta când aproape fiecare băiat din oraşul nostru visa să se îmbarce pe vreun vas. Dar de când mă aflu în oraşul acesta, mai bine zis de când într-un fel, – adică privind-o de pe ţărm – am cunoscut şi eu marea, am ajuns la concluzia că bunicul Sava o ponegrea în mod deliberat, pur şi simplu ca să mă dezguste de ea. S-o fi gândit că e suficient dacă în familia noastră a existat un singur „lup de mare”: el.

Dar pesemne că i-am moştenit sângele fiindcă, în ciuda fricii ce mi-o inspiră, mă cheamă totuşi. Ştii ce mă hotărâsem până a nu te cunoaşte?

— Ce?

— Ca după ce termin stagiul militar să cer comandanţilor mei să-mi uşureze intrarea în vreo şcoală ce pregăteşte cadre pentru marina noastră comercială.

— Dar acuma ai renunţat, nu-i aşa? îl întrebă, brusc, neliniştită. Tu navigator!... Asta nu! Te iubesc atât de mult, dragul meu, încât trebuie să te am tot timpul lângă mine.

Şi aşa, până termini armata, aproape că nu avem să ne vedem. Te rog, dragule, să nu faci una ca asta!

Şi din nou se strânse la pieptul lui.

— Ţi-am spus doar că mă bătea acel gând mai înainte, până a nu te cunoaşte. Dar acum, n-aş mai putea pleca. Mai puternică decât chemarea mării eşti tu Monica.

— Dragul meu, dragul meu, dacă ai putea simţi ce mult te iubesc!

Când soarele nu se mai văzu şi întunericul începu să învăluie totul, marea perfidă şi rea, bucurându-se parcă, se porni să hohotească. Hohotea cu miile de glasuri ale valurilor.

— O auzi, Monica? E rea marea, Monica.

— Într-adevăr a nu e deloc sentimentală!

Şi Monica izbucni în râs.

— Monica, trebuie să mă reîntorc la pichet.

— Aşa de repede? se necăji ea. N-ai putea să mai întârzii puţin?

— Imposibil. La noapte sunt de serviciu. Am să mă gândesc la tine, Monica, şi timpul va trece mai uşor.

— Îmi închipui că e tare plictisitor să fii de pază. Mai ales când marea este mânioasă. Nu?

— Nu s-ar putea spune că-ţi produce o deosebită plăcere, glumi el.

— Am să te conduc o bucată de drum. Vrei?

— Mă mai întrebi?

Ca să nu întârzie, Neagu grăbea mereu pasul, încât Monica abia se putea ţine după el.

— Gata, nu mai pot! se dădu ea bătută. Pe urmă, imediat, necăjindu-se: vai ce mi-am prăfuit sandalele!

— Şterge-le cu batista asta a mea. Tot e ea murdară.

După ce îşi şterse sandalele cu batista lui o vârî în poşetă.

— Rămâne la mine! Am să ţi-o spăl, şi data viitoare, când ne vom vedea, am să ţi-o aduc curată.

— Mulţumesc!

— Spune-mi, la ce oră intri în serviciu la noapte?

— Cred că pe la miezul nopţii. Nu ştiu sigur...

— Grănicerului meu îi este permis să primească în timpul serviciului o scrisoare de la iubita lui?

— După câte ştiu eu, poşta nu distribuie corespondenţa în timpul nopţii şi nici în timpul serviciului, îi răspunse Neagu convins că Monica glumeşte.

— Ai să vezi, că pentru mine va funcţiona o poştă specială. Şi acum du-te, ca să nu întârzii.

Îl îmbrăţişă, îl sărută şi rămase locului privind după el până nu-l mai văzu.

CAPITOLUL V

Aşa cum îi promisese, de cum a intrat în serviciu, Neagu a început să se gândească la Monica. Marea era calmă, dar dinspre larg venea mereu ceaţă. Niciodată serviciul nu este atât de greu ca într-o noapte cu ceaţă. Pe timp de ceaţă trebuie să deschizi bine ochii. Dar cu cât îi deschizi mai mult, cu atât mai tare te ustură ei.

În ciuda faptului că fusese tot timpul foarte atent, pe King nu l-a simţit şi nu l-a văzut decât atunci când a ajuns la un pas de el. În clipa următoare, schelălăind abia auzit de bucurie, câinele sări pe el şi începu să-l lingă pe faţă.

— Măi King, măi băiatule, cum naiba m-ai găsit? Şi oare, într-adevăr, ai adus o scrisoare de la stăpâna ta?

Pipăi zgarda câinelui, fiindcă scrisoarea Monicăi – dacă într-adevăr îi scrisese – numai acolo trebuia căutată.

De zgardă era agăţată o cutiuţă de mărimea unei tabachere. Neagu înţelese. Acolo ascunsese Monica scrisoarea. Încercă s-o deschidă, dar nu izbuti. În schimb, izbuti s-o desprindă de la gâtul câinelui, ea fiind prinsă de zgardă printr-un mecanism simplu, exact ca acela cu care se agaţă lesa. După ce avu cutiuţa în mână, îi fu uşor s-o deschidă. Înăuntru, o pralină şi o scrisoare.

Aprinse lanterna şi, ascunzând cât mai mult lumina, citi:

„Iubitul meu,

Să ştii că orele pe care tu le vei petrece în serviciu sunt şi pentru mine ore de veghe. Stau la fereastră şi mă gândesc la tine, la noi. Nu fii supărat pe King şi nici pe iubita ta, care te iubeşte mult. Sper că are să-ţi placă pralina!

Mi-e dor de tine, iubitul meu drag.

Monica”

Cât timp citi scrisoarea, King stătea la un pas de el, privindu-l cu ochii lui inteligenţi.

— Aştepţi răspuns, King?

Câinele, ca şi când l-ar fi înţeles, schelălăi abia auzit şi dădu din coadă.

— Atunci ai să duci răspunsul. Aşteaptă numai o clipă.

Rupse dintr-un carnet o foaie de hârtie, scrise câteva cuvinte, pe urmă agăţă „tabachera” de zgarda câinelui. În răspuns, Neagu scria:

„Te iubesc. Mulţumesc pentru pralină,

Neagu“

— Du-te la stăpâna ta, King!

Câinele nu mai aşteptă alt îndemn. Într-o clipă se mistui în noapte.

„Ce mai câine!“ se minună el.

Pe urmă continuă să gândească la Monica. Şi timpul trecu repede, ca niciodată de repede.

În timpul săptămânii se mai văzură de două ori. Prima dată, întâmplător, când a fost trimis în oraş să procure nişte materiale pentru pavoazare, a doua oară, când şi-a făcut el drum în oraş, pretextând că are nevoie de peniţe speciale şi de tuş pentru caricaturile pe care trebuia să le facă la gazeta de perete a subunităţii. Şi de fiecare dată Monica fu nespus de bucuroasă.

— Dragul meu, nu ştii ce fericită sunt! Dacă ar fi trebuit să aştept până duminică, m-aş fi topit de dorul tău...

Prima dată când s-au întâlnit au vorbit bineînţeles de King.

— Monica, ai un câine fain!

— Avem un câine fain! ţinu ea să precizeze. Ai văzut cum ţi-a aflat urma?

— Va să zică, de aceea nu mi-ai restituit batista.

— De aceea! Dară să ştii, mi-a fost puţin teamă. La o asemenea încercare îl supuneam pentru prima dată şi îmi era frică să nu dea greş. Când s-a întors cu răspunsul tău atâta m-am bucurat, încât pur şi simplu l-am sărutat pe bot. Vezi, ţi-am spus eu că e inteligent.

— Pe cât e de frumos pe atâta este de deştept. Parcă ar fi un câine grăniceresc.

— Mă bucur că-ţi place câinele nostru.

— Îmi place! Totdeauna mi-am dorit unul asemenea. De altfel, să ştii, câinii, în general, îmi plac al naibii de mult.

Când eram mic aduceam pe şlep toate javrele din port, jigărite şi flămânde. Tata le gonea. Dar eu, un cotei măcar tot opream. Când însă pleca şlepul în convoi, vagabondul mă părăsea. Sărea în apă şi înota până la mal. De ciudă, mă juram să nu mai aduc altul pe punte, dar de fiecare dată, când ne întorceam uitam jurământul.

— Se spune că numai oamenii cu adevărat buni iubesc animalele şi în special câinii. Tu eşti însă atât de bun, dragul meu, încât...

— Încât ce? întrebă Neagu văzând că Monica nu-şi duce până la capăt gândul.

— Încât nu există femeie care să nu-şi dorească a fi iubită de un om ca tine, Neagule.

Câteva minute după aceea, Monica îi păru distrată, poate un pic absentă, dar Neagu nu-şi putu da seama din ce motiv şi nici nu cuteză s-o întrebe.

Mai trecu o săptămână. O săptămână în care timp n-a mai fost chip să-şi mai facă drum în oraş. S-au văzut abia duminică.

— Să nu te pot vedea o săptămână întreagă e îngrozitor, se căină Monica. Trebuie neapărat să ne căsătorim îndată ce se vor întoarce ai mei. Spune-mi, crezi că, dacă ne vom căsători, comandantul tău are să-ţi dea voie să te mai repezi pe acasă şi în timpul săptămânii? întrebă ea cu naivitate.

— Glumeşti, Monica?

— Va să zică, nu se va putea!... Ei, da!... Înţeleg! Va trebui să te aştept până termini stagiul militar!

— Crezi că ai să oboseşti aşteptându-mă, Monica?

Monica îl privi mustrător.

— Tu nu ştii cum te iubesc!

Paşii i-au dus la malul mării. De fapt, ea era aceea care de fiecare dată când se vedeau îl ducea acolo. Pe faleză, Monica era parcă mai frumoasă. Briza îi zbârlea părul, îi lipea rochia de trup. Ochii ei, când priveau marea departe, în larg, căpătau o strălucire neobişnuită, bizară, în timp ce nările îi fremătau de parcă ar fi adulmecat, încântată, mirosul de sărat şi de alge.

— De ce, Monica, îţi strălucesc atât de ciudat ochii atunci când priveşti marea?

— Îmi strălucesc? Nu-mi strălucesc deloc. Pur şi simplu cred că ţi se pare.

„Oare de ce Monica nu vrea să recunoască. Doar îi strălucesc ochii atunci când priveşte departe, în largul mării. Şi oare de ce întrebarea mea a indispus-o?“

— Pesemne că mi s-a părut! retractă el ca să n-o mai vadă necăjită.

— Nu încape nicio îndoială că te-ai înşelat, dragul meu.

Pe urmă, câteva clipe, nu-şi mai vorbiră.

— Ce fac ai tăi? întrebă el ca să pună capăt tăcerii.

— Mi-a scris mama. Chiar azi am primit scrisoarea. Se cam plictiseşte şi-i e dor de acasă. Dacă ar şti cu câtă nerăbdare o aştept şi pe ea, şi pe tata... Sunt convinsă că au să te placă.

— M-aş bucura.

— De s-ar întoarce odată!... Străinii aceia din casă îmi calcă pe nervi. Sunt oameni liniştiţi şi de treabă. Dar, de la o vreme, devine enervant să te simţi în casa ta ca şi când te-ai afla într-una străină. Cred că înţelegi, dragul meu.

— Bineînţeles!

— Şi apoi, camera în care stau acum e atât de mică! Parcă ar fi un cavou. Noaptea, mai ales, e îngrozitor de cald. Nu pot dormi. Am nişte insomnii crunte. Din cauza ta în cea mai mare măsură, răule! Stau la fereastră până mă prind zorile. Mă gândesc la tine, la noi. Şi tu, în acest timp, dormi. Când nu eşti, bineînţeles, de serviciu. Dar, ia spune-mi, când îţi mai, vine rândul?

— Cred că mâine noapte!

— Tot acolo?

— Nu ştiu. Dar de ce mă întrebi? Nu cumva ai de gând să-l trimiţi din nou pe King?

— Am să-l întreb dacă vrea să-ţi aducă nişte bomboane. E supărat pe tine.

— Şi de ce, mă rog?

— Fiindcă n-ai mai întrebat de el.

— Într-adevăr, ce face?

— Îi este dor de tine!

Neagu îşi privi ceasul de la mână. Repede mai trece timpul!

— Monica!...

— Ştiu! Trebuie să te întorci la cazarmă.

— Trebuie, Monica!

— Bine!... Du-te! Ştii când e mai greu pentru mine, Neagule? După ce mă despart de tine, până ajung acasă.

Noaptea era neagră. Nori groşi ascundeau luna care de mult apăruse. Marea în schimb era liniştită, în măsura în care poate fi ea liniştită. Şi poate tocmai pentru că era beznă adâncă, reclamele luminoase străluceau mai tare ca de obicei, acolo, în depărtare.

Neagu abia intrat în serviciu privea în larg. Marea începea de la câţiva paşi şi se întindea la nesfârşit parcă. Ştia aceasta din timpul zilei, dar acum, din cauza beznei, n-o vedea. În schimb o auzea. Auzea valurile. Cele mai mari înaintau aproape până la picioarele lui. Pe acestea le auzea cum gem parcă de satisfacţie, pentru efemera lor biruinţă. Dar parcă şi de deznădejde că trebuiau să se retragă. Lui Neagu îi plăcea să asculte cum gem neputincioase. Era noapte şi nu le putea vedea. Dar Neagu ştia că atunci când se retrăgeau valurile parcă încercau să se agaţe cu ghearele lichide de uscat.

În stânga clipea într-una farul. Şi numai atunci când se aprindea se zăreau departe, înconjurate de beznă, apele ca nişte pete de asfalt cu luciu argintiu. Şi fiindcă marea era mai potolită ca de obicei, era şi linişte, în măsura în care poate fi linişte în imediata apropiere a mării.

În clipa aceea a apărut din beznă King. Sări cu labele de dinainte pe umerii lui şi, schelălăind, începu să-l lingă pe faţă.

— Cuminte, măi King!... Cuminte, măi nebunaticule!

Dar King nu se potoli decât atunci când Neagu îi desprinse de la gât „tabachera”. Abia atunci retrăgându-se puţin şi stând pe şezut începu să se uite la el cu urechile ciulite şi cu gura întredeschisă, curios parcă să vadă ce are să se întâmple.

Neagu deschise cutiuţa. Înăuntru erau trei bomboane de ciocolată şi sub ele, la fund, iarăşi un bilet. De data asta Monica nu-i scria decât atât: *„Te iubesc, dragul meu!“*

Neagu, pe o bucată de hârtie, scrise şi el ceva asemănător, mulţumindu-i totodată pentru bomboane. După aceea vârî scrisoarea în cutiuţă, iar pe aceasta o agăţă de zgarda câinelui.

— Du-te acum, King, la stăpâna ta! Haide, şterge-o!

King plecă. Dar nu în goană. Plecă târându-se aidoma unui soldat pe câmpul de luptă. Câteva clipe mai târziu îl mistui întunericul.

Rămas singur, Neagu mâncă una din bomboane, iar pe celelalte le păstră pentru când va ieşi din serviciu. Pe urmă gândurile îi fură din nou prinse de Monica. Şi-o închipui stând la fereastră, aşa cum îi spusese ea că obişnuieşte şă facă în fiecare noapte, şi imaginea ei fu atât de vie, atât de tulburătoare, încât o clipă simţi nevoia să închidă ochii. Când îi redeschise, chipul Monicăi încă mai stăruia pe retine. Dar, curios, pe nesimţite o oboseală ciudată pusese stăpânire pe el. Atât de obosit parcă niciodată nu se simţise. Începu să caşte, să se frece la ochi.

„Ei, fir-ar al dracului, parcă aş fi cărat toată ziua pietre în spate!“ îşi spuse el lăsându-se într-un genunchi, ca să se

odihnească o clipă, numai o clipă. Dar acum se simţi şi mai trudit, atât de trudit, încât cu toate sforţările pe care le făcu nu izbuti să se ridice. Îngenunche de-a binelea, apoi se aşeză pe pământ cu picioarele încrucişate sub el, simţind un fel de uşurare.

„Numai o clipă să mă odihnesc!“

Dar clipele trecură şi, în loc să se ridice, toropit de-a binelea de somn, se lungi pe nisip. Ochii i se închiseră. Câteva clipe făcu sforţări disperate să-i deschidă, dar fără să izbutească. Şi după puţin timp adormi profund.

Îl treziră nişte împuşcături. Când deschise ochii apucă să audă zgomotul motorului unei şalupe şi să vadă lumina orbitoare a proiectorului care însă imediat se stinse. Totul se petrecu atât de repede, încât nu-şi putu da seama dacă se întâmplase în realitate sau numai visase. Cam în acelaşi timp auzi paşi apropiindu-se. Rap!... Rap!... Rap!... Rap!... Neagu înţelese. Erau tovarăşii lui, grănicerii. Se dăduse alarma. Dar de ce se dăduse alarma? Ce se întâmplase?

„Bine că mi-am trezit la timp şi nu mă vor găsi dormind!“ îşi spuse răsuflând uşurat.

Era totuşi necăjit pe sine însuşi şi-i era ruşine. Să adoarmă în timpul serviciului!... Aşa ceva nu i se mai întâmplase. Dar niciodată nu se simţise atât de obosit, nici măcar în perioada primelor zile de instrucţie.

„Mai mare ruşinea!“ îşi vorbi sieşi şi mai înciudat pe el însuşi.

Când începuse să se lumineze se afla la pichet. Ceilalţi din schimbul său se culcaseră şi acum dormeau duşi. El însă se perpelea pe o parte şi pe alta, cu toate că îi era somn. Pe nesimţite, ruşinii şi înciudării i se mai adăugase un fel de nelinişte, de panică. Ca o apă urca în el panica. Nu şi-o putea explica, dar exista. Pe de altă parte, imposibilitatea de a dormi, deşi continua să se simtă trudit, să-i fie somn.

Nemaiputând sta culcat, se sculă şi, gol până la brâu, se duse la lavabou să se spele. Îşi vârî capul sub robinet şi stătu aşa câteva minute. Pe urmă se spălă cu apă rece şi multă pe piept, pe spate. După ce se şterse cu prosopul făcut sul, ca să suplinească masajul, oboseala aproape dispăru cu totul. Nu însă senzaţia de panică. Era convins că, dintr-o clipă în alta, urma să se afle o veste neplăcută.

În drum spre sala de mese avu confirmarea a ceea ce se întâmplase:

— Ţi-a plăcut nunta de azi-noapte? îl întrebă Nicuţă.

— Ei, n-a fost chiar nuntă. Mai curând o petrecere de logodnă, îi răspunse în doi peri.

— Ai fost în serviciu?

— Da!

— Păi, dacă ai fost în serviciu, ştii probabil mai multe decât mine.

— Mai întâi, ce ştii tu? se eschivă Neagu.

— Atâta doar că un infractor a încercat să se apropie de ţărm cu o barcă, undeva în acel sector...

— Ce s-a întâmplat, exact nu ştiu. Ştiu doar că în sectorul meu a fost linişte.

— Şi eu care credeam că tu ai dat alarma.

— N-am avut motiv. Ţi-am spus că la mine totul a fost în ordine.

— Atunci alt tovarăş o fi dat alarma, Fiindcă de acolo au pornit şalupele.

— Sau poate s-a ştiut ceva mai dinainte, presupuse Neagu.

— Tot ce se poate, fu de părere şi Nicuţă.

După acest scurt dialog se despărţiră. De fapt, Neagu fu acela care puse capăt discuţiei, fiindcă Nicuţă ar mai fi avut chef de vorbă.

— Păi eu am plecat.

Şi numai în aparenţă calm, întorcând spatele prietenului său, îşi continuă drumul.

Abia acum înţelese de ce îl potopise mai adineaura panica. Dar nu i-a fost foarte clar chiar dintr-o dată. Mai întâi îşi puse întrebarea care îl zgudui, asemenea unei descărcări electrice, până la năuceală.

„Dacă infractorul a izbutit să iasă pe mal cât timp am dormit?“

Tocmai în clipa când îşi punea întrebarea îl văzu pe plutonierul Dungu venind din direcţie opusă.

— Să trăiţi!

— Ce-i, Neagule, nu te simţi bine? Arăţi de parcă acum te-ai fi sculat după boală.

— Am dormit puţin şi prost. Mă cam doare capul. Atâta tot. Pe urmă imediat: tovarăşe plutonier, îmi permiteţi să vă întreb ceva?

— Spune, Neagule.

— Azi-noapte a fost o alarmă adevărată?

— Adevărată! Un infractor a încercat să se apropie de ţărm. A fost interceptat, dar şalupele plecate să-l captureze n-au găsit decât barca de cauciuc. Se presupune că a izbutit să scape, înot, fie pe vreunui din vasele ancorate în rada portului, fie pe ţărm.

— Va să zică, asta a fost!

Despărţindu-se de plutonierul Dungu, Neagu se refugie într-unul din locurile sale preferate, ca să se poată gândi în linişte la cele întâmplate.

„În definitiv – se întrebă – ce-i fusese mai uşor infractorului? Să se refugieze pe vreun vas sau să caute să ajungă, înotând, la ţărm?“

Desigur, de vreme ce infractorul fusese interceptat în acel sector, părea mult mai probabil că izbutise să se refugieze pe ţărm, în timp ce el se lăsase furat de somn.

„Stai puţin, băiete! se contrazise Neagu. Oare infractorul de azi-noapte să fi fost chiar atât de prost informat, încât încă să nu fi aflat că este imposibil ca cineva să încerce să se apropie de ţărm, dinspre mare, fără a fi descoperit? Mai ales de acest lucru au avut până acuma destul timp să se convingă toţi infractorii, indiferent de intenţiile lor”.

Continuând monologul, Neagu ajunse la concluzia că era aproape imposibil de presupus că infractorul, vrând să se salveze, alesese, ca singura cale posibilă, ţărmul. Dacă nu era un „novice” – şi Neagu ştia că în asemenea acţiuni pline de riscuri nu sunt trimişi decât indivizi experimentaţi – a încerca să atingă înot ţărmul însemna a intra singur în „gura lupului”.

Numai într-un singur caz ar fi riscat, încercând să se salveze pe această cale: doar dacă ar fi ştiut că la ora aceea un anumit sector de pe ţărm este descoperit.

În clipa când ajunse la această constatare, bănuiala îl înhăţă de suflet. Şi tot acum panica, înfricoşătoare şi deznădăjduită, căpătă conţinut:

Monica!

I se păru atât de absurdă, atât de înnebunitoare bănuiala, încât fără voie gemu de parcă l-ar fi înjunghiat cineva.

„Peste putinţă!... Peste putinţă ca ea să facă una ca asta. Monica mă iubeşte, sincer mă iubeşte!“

Îşi vorbea tare, auzea cuvintele, dar ele nu aveau niciun ecou în sufletul său. Şi nu aveau niciun ecou fiindcă, în timp ce încerca să se convingă de nevinovăţia Monicăi, îşi aminti că somnul îl toropise curând după ce mâncase una din cele trei bomboane trimise de ea. Îşi mai aminti că, în ciuda eforturilor făcute ca să rămână treaz, adormise ca un buştean, să tai lemne pe el.

„Nu se poate!... Este imposibil!... Nu pot să cred că poate exista o fiinţă pe pământ care să fie în stare să se prefacă în aşa măsură”.

Cuvintele nu exprimau exact ceea ce simţea. Neagu nu dorea să găsească argumente ca s-o absolve pe Monica de orice vină. El simţea nevoia unei certitudini, indiferent dacă era sau nu în favoarea ei.

Începu prin a reconstitui clipă de clipă idila lui cu Monica, din ziua când o cunoscuse şi până în prezent. De altfel, şi întâmplările erau toate de dată recentă. Nu trecuseră mai mult de trei săptămâni de când se cunoscuseră. Îşi aminti fiecare cuvânt, fiecare gest al ei. Şi atunci când termină de retrăit prin amintire tot ce se întâmplase între el şi Monica – timp de trei săptămâni nu se văzuseră decât de cinci ori – rezultatul la case ajunse nu fu deloc o certitudine, ci doar o concluzie parţial favorabilă ei. Existau, desigur, semne de întrebare, unele chiar neliniştitoare. Existau şi motive de suspiciune. Totuşi nu putea crede că fusese posibil ca, timp de trei săptămâni, Monica să fie în stare să se prefacă în aşa măsură, încât măcar o clipă să nu-şi trădeze cea de-a doua faţă, de fapt cea adevărată. Cu alte cuvinte, i se părea imposibil că Monica – fără să simtă şi în realitate – putuse juca atât de perfect rolul fetei, care iubeşte cu adevărat. „De fapt, raţionamentul ăsta nu constituie un argument obiectiv" se contrazise.

Dar oare în cazul acesta, era el în stare să găsească şi argumente obiective? Da, era în stare. În definitiv, ce

justifica suspiciunea? Faptul că infractorul alesese ca loc posibil de infiltrare tocmai sectorul unde făcea el serviciul de pază? Da!... Şi de ce tocmai acest sector îl alesese? O simplă întâmplare? Nu! Desigur, fiindcă ştiuse dinainte că exista o porţiune din ţărm „descoperită”. Aceea care intra în raza de supraveghere a lui Neagu, drogat între timp cu bomboana Monicăi... Dar Monica nu numai în noaptea aceasta îi trimisese dulciuri. Prima dată, prin King, îi „expediase” o pralină. O hăpăise imediat, dar somn nu i se făcuse deloc. De ce să creadă că atunci fusese vorba de o inofensivă pralină, iar acum de bomboane ce conţineau cine ştie ce somnifer? Dacă totuşi nu a fost decât o coincidenţă absurdă, aşa cum se întâmplă de atâtea ori în viaţa de toate zilele?

„Dar dacă n-a fost o coincidenţă?” îşi răspunse.

Într-adevăr, dacă Monica nu era aceea pe care o credea el, ci o agentă a unei puteri străine care profitase de buna lui credinţă? Dacă bomboana conţinuse într-adevăr un somnifer şi, mai ales, dacă infractorul, în timp ce el dormea dus, izbutise să atingă ţărmul, iar acuma, ajutat de Monica, punea la cale cine ştie ce ticăloşie?

„Chiar dacă ar exista numai un singur procent de suspiciune trebuie să raportez tovarăşului comandant!“ se hotărî până în cele din urmă.

Ascultându-l pe Neagu, căpitanul Spiridonescu, care numai ce venise în control la pichet, uită să mai tragă din ţigară. Ea se consumă singură... Abia când simţi că-i frige

degetele o strivi de marginea scrumierei. Dădu să aprindă alta, dar, neavând cutia de chibrituri la îndemână, până s-o găsească, absorbit de cele ce povestea ostaşul din faţa lui, uită că avusese chef să fumeze.

Având în mai multe rânduri prilejul să constate la Neagu nu numai un excepţional spirit de observaţie, dar şi o pătrunzătoare logică deductivă, căpitanul Spiridonescu îşi spusese că acesta, dacă ar urma o şcoală de specialitate, ar putea deveni un foarte bun ofiţer de grăniceri. Mai mult decât atât, chiar se hotărâse ca, mai târziu, spre sfârşitul perioadei de stagiu, să stea de vorbă cu el spre a-l determina să rămână în armată.

Acum, ascultându-l, din nou avea prilejul să constate că puţini dintre ostaşii de sub comanda sa ar fi putut da o interpretare atât de justă unor fapte în aparenţă mărunte şi lipsite de importanţă. Neagu vorbea cu o voce monotonă, fără modulaţii, ca şi când cele ce povestea nu aveau nicio legătură cu persoana sa. Şi cu toate acestea, dincolo de cuvinte, căpitanul sesiza amărăciune, tristeţe şi o ascunsă mânie.

— Tovarăşe căpitan, aşa s-au petrecut lucrurile. În ce măsură ea are vreun amestec, asta rămâne să se verifice. În orice caz, eu am călcat consemnul – şi nu o singură dată – şi sunt gata să primesc pedeapsa pe care o veţi hotărî. Chiar dacă până la urmă se dovedeşte că e o fată cinstită, vina mea rămâne aceeaşi. Fiindcă tot atât de bine putea să fie o infractoare pe care eu, încălcând consemnul, fără voia mea am ajutat-o.

— ... Şi cum se numeşte... cunoştinţa asta a dumitale?

— Monica Ursu.

Căpitanul îşi însemnă numele.

— Ce fel arată?

— E tare frumoasă, tovarăşe căpitan!

— Răspunsul acesta nu-mi spune mare lucru. Nu ai putea să mi-o descrii?

— Desigur! E înaltă... are ochi albaştri....

Şi Neagu continuă descriind-o foarte exact, fără dificultate, fiindcă o vedea cu ochii închipuirii de parcă ar fi fost aievea.

— Unde locuieşte? Strada, numărul...

Neagu ridică din umeri.

— Nu ştiu, tovarăşe căpitan. Nu mi-a spus, şi mie nu mi-a trecut prin minte s-o întreb.

— Iată un răspuns care mă surprinde. Că ea nu ţi-a spus unde stă, la drept vorbind, nu e chiar de mirare. Dar că dumitale nu ţi-a venit în minte s-o întrebi, asta nu mai, înţeleg. Nu înţeleg cum de a fost posibil ca tocmai dumneata, care ai dovedit cu diferite prilejuri mult spirit de observaţie, nu ai sesizat că ea în mod intenţionat uita de fiecare dată să-ţi spună unde locuieşte. Atunci cum vă întâlneaţi? Fixaţi locul în prealabil?

— Da, tovarăşe căpitan.

— Şi dacă s-ar fi întâmplat ca dumneata să nu poţi veni? De pildă, să fi fost oprit din învoire. Cum v-aţi mai fi întâlnit data următoare? Nu te-ai gândit niciodată şi la o asemenea eventualitate?

— Ba da, tovarăşe căpitan.

— Atunci?

Neagu oftă descurajat, ruşinat.

— Totuşi, n-am întrebat-o, tovarăşe căpitan.

— De ce?

— Fiindcă nu mi-a trecut prin minte s-o întreb. Fiindcă nu am considerat necesar s-o întreb. Fiindcă..., fiindcă am fost un mare nătărău, tovarăşe căpitan. Pur şi simplu, ea a cântat şi eu am jucat. Cum de a fost posibil, îmi dau abia acum seama. Iată, de pildă, în cazul acesta. De ce nu mi-a venit în minte s-o întreb unde stă? Ce ar fi fost mai firesc decât o asemenea întrebare? N-am făcut-o şi ştiţi de ce? Fiindcă s-a priceput atât de bine să-mi descrie casa – încăperile toate, grădina cu trandafiri şi regina nopţii –, încât, dacă există cu adevărat, şi dacă aş trece din întâmplare prin faţa ei, sunt sigur că aş recunoaşte-o. Înţelegeţi, tovarăşe căpitan? Tocmai datorită faptului că-mi vorbea mereu de ea, numind-o „casa noastră”, şi că s-a priceput – nu exagerez deloc – să mă facă s-o văd fără să mi-o arate n-am simţit nevoia s-o întreb. Cu alte cuvinte, tovarăşe căpitan, oricât s-ar părea de curios, n-am întrebat-o fiindcă ştiam unde stă. Poate nu am fost destul de clar, tovarăşe căpitan...

— Ba da! Ai fost destul de clar. Din punct de vedere psihologic, purtarea ta se explică.

— Mai este încă ceva, tovarăşe căpitan. Într-adevăr m-am gândit şi la eventualitatea că s-ar putea întâmpla, din motive independente de mine, într-o zi să nu pot fi

prezent la întâlnire. Dar o asemenea perspectivă nu m-a neliniştit. Şi nu m-a neliniştit numai, şi numai din cauza câinelui, a lui King. Îmi ziceam că ea oricând, prin King, poate să mă găsească. Cred că şi acesta a fost un motiv pentru care nu am simţit nevoia să aflu efectiv adresa ei. Dacă nu sunt cumva nedrept cu ea, bănuindu-o, atunci să ştiţi că a jucat tare, tovarăşe căpitan.

— Vrei să spui că şi-a jucat rolul bine?

— Da, asta am vrut să spun. Că şi-a jucat rolul – în cazul că a jucat – admirabil. Cred că şi altul, mai experimentat decât mine, – eu nu am avut de-a face până la vârsta mea cu prea multe femei – tot s-ar fi lăsat păcălit.

— Am să-ţi pun, Neagule, o întrebare mai delicată, la care te rog să-mi răspunzi cinstit: care sunt sentimentele dumitale faţă de această Monică.

— Tovarăşe căpitan, nu ştiu dacă trebuie să răspund că am iubit-o sau că o iubesc încă. Totuşi, ca să fiu sincer, şi faţă de dumneavoastră, şi faţă de mine, trebuie să răspund aşa: atâta vreme cât nu ştiu sigur dacă are sau nu vreun amestec în treaba aceasta o mai, iubesc, tovarăşe căpitan.

— Bine! Apreciez sinceritatea dumitale. Dar să revenim la cele discutate. Informaţiile pe care mi le-ai dat sunt vagi. Ce mi-ai putut spune? Numele? Mai mult ca sigur fals. Din descrierea dumitale, probabil fidelă, îmi pot închipui cam cum arată. Dar gândeşte-te! Acum, în plin sezon, câtor fete de pe întreg litoralul nu li s-or fi potrivind semnalmentele Monicăi: înaltă, brunetă, cu ochi

albaştri etc. etc. Alta ar fi situaţia dacă mi-ai putea spune unde locuieşte. Îţi dai seama, nu?

— Desigur, tovarăşe căpitan.

— S-ar putea cerceta ce hram poartă. E necesar mai ales dacă bomboanele sunt, de fapt, somnifere. Dar în legătură cu adresa ei, din păcate, nu ne poţi da vreo informaţie, măcar cât de vagă. Ţi-ai explicat şi mi-ai explicat de ce n-ai întrebat-o unde stă. Totuşi, eu am să insist, punându-ţi încă o întrebare. Şi ştii de ce? Fiindcă vreau să-mi dau seama cât de primejdioasă este această Monica. Cu alte cuvinte, în ce măsură se împleteşte la ea inteligenţa şi perfidia.

Spuneai mai adineauri că n-ai simţit nevoia să ştii unde stă, deoarece erai convins că în cazul când s-ar fi întâmplat să nu te poţi duce la întâlnire, din motive independente de voinţa ta, prin King ea avea posibilitatea să restabilească legătura cu dumneata. Exact?

— Da, tovarăşe căpitan.

— Bun!... Dar dacă te-ai îndrăgostit de ea în mod serios – aşa cum mi-ai mărturisit – nu ţi-a fost teamă că totuşi s-ar putea întâmpla ca ea să nu vrea să te caute?

— Şi de ce să nu vrea să mă caute? întrebă Neagu cu naivitate, neînţelegând sensul întrebării.

— Motive câte vrei. Să zicem fiindcă, între timp, întâmplarea a făcut să cunoască un alt băiat pe care să-l placă mai mult. Într-o asemenea eventualitate, ea, şi, nu dumneata, ar fi absentat de la întâlnire. Ei bine, nu ţi-a

trecut prin minte niciodată că s-ar putea întâmpla şi aşa ceva?

— Nu, tovarăşe căpitan!

— Curios! Va să zică, nu te-ai îndoit niciodată de ea, de vreme ce nu ai simţit nevoia să ştii unde o poţi găsi – în cazul când din cauza ei aţi înceta să vă vedeţi – dacă nu din alt motiv atunci măcar pentru a avea cu ea o explicaţie.

— Vedeţi, tovarăşe căpitan, tocmai de aceea vă raportam că a jucat tare. Fiindcă a izbutit să mă convingă că şi ea mă iubeşte. Vă mărturisesc, au fost momente când am crezut că ţine la mine mai mult decât eu la ea. N-o ştiu din proprie experienţă, pentru că mi se întâmplă pentru prima dată să mă îndrăgostesc, dar am citit în cărţi că atunci când iubeşti, chiar dacă eşti convins că dragostea ta este împărtăşită, nu scapi de îndoieli, de temeri: dacă totuşi te înşeli şi femeia dragă nu ţine la tine? Probabil că rădăcina geloziei constă în îndoială. Ei bine, ea a jucat aşa de bine, a ştiut să-mi insufle atâta încredere, încât eu n-am cunoscut îndoiala, tovarăşe căpitan. Ea a izbutit să sădească atât de puternic în sufletul meu credinţa că sunt iubit cu adevărat, încât şi acum, în ciuda bănuielilor care apasă asupra ei, în urma celor întâmplate, până nu am dovada contrarie continui să mai cred în ea.

— Foarte bine, Neagule! Vom cerceta, şi dacă o asemenea dovadă există o vei afla şi dumneata. Până atunci îţi interzic în mod categoric să împărtăşeşti şi

altcuiva cele ce mi-ai raportat mie. Este un ordin, caporal Neagu Stratulat.

— Am înţeles, tovarăşe căpitan!

CAPITOLUL VI

— Din păcate, e sigur acum că flăcăul s-a lăsat îmbrobodit.

Cel care vorbise era maiorul Gorunescu, ofiţer de securitate, iar aceia cărora li se adresa, căpitanul Spiridonescu şi locotenentul major Piroiu.

— Va să zică, iubita lui....

— Ce mai iubită! îl întrerupse maiorul Gorunescu pe căpitanul Spiridonescu. O iubită care şi-a bătut tot timpul joc de el. Nu există în oraş nicio persoană cu numele de Monica Ursu. Pe de altă parte, numele acesta este necunoscut atât la muzeul regional, cât şi la Sfatul popular. Asta în ceea ce priveşte pe părinţi.

— Va să zică minciuni pe toată linia! trase concluzia locotenentul major Piroiu.

— Cu alte cuvinte, lucrurile stau cam aşa: unul dintre ostaşii dumneavoastră – caporalul Neagu Stratulat – a cunoscut cu trei săptămâni în urmă, în faţa cinematografului „Mihail Eminescu”, o fată. O fată care se grăbeşte să-şi facă autobiografia. Mă rog, sumară, dar totuşi o autobiografie: tatăl muzeograf, mama salariată la Sfatul popular al oraşului. Un frate aviator, celălalt

navigator pe un cargou. Dumneaiei studentă în anul al III-lea la facultatea de filologie.

Dacă e frumoasă sau urâtă nu ştim. După spusele ostaşului, chiar foarte frumoasă, în orice caz, frumoasă, urâtă, lui i se aprind călcâiele. Ea, la fel, victimă a fatalului „coup de foudre“. În definitiv, în viaţă se întâmplă şi asemenea „iubiri fulger”. Neobişnuit nu ar fi nici faptul că fata are un câine dresat, pe care, folosindu-l în chip de curier, face să parvină iubitului ei, atunci când acesta se află în post, scrisori de dragoste, praline şi bomboane de ciocolată. Cu oarecare indulgenţă, iniţiativa originală şi ingenioasă a fetei ar putea fi scuzată mai ales dacă ţinem seama că tinerii nu se văd decât duminica, şi atunci doar câteva ore. Nu-i aşa?

Maiorul Gorunescu dădea explicaţii cu un asemenea ton, încât nici căpitanul Spiridonescu şi nici locotenentul major Piroiu nu ştiau dacă vorbeşte sau nu serios. Cu toate acestea urmăreau amândoi foarte atenţi argumentaţia ofiţerului de securitate.

— Nici afirmaţia flăcăului că, scurt timp după ce a mâncat bomboana, i s-a făcut teribil de somn, atâta somn, încât, pentru a doua oară, călcând consemnul – şi de data asta mai grav –, a adormit pur şi simplu, nu ar fi luată, în sine, un motiv de suspiciune. În definitiv, dacă se mai întâmplă câteodată ca vreun ostaş să adoarmă în post, asta un înseamnă neapărat că a ronţăit o bomboană în compoziţia căreia cineva a strecurat un somnifer.

Când însă toate acestea au devenit grave capete de acuzaţii împotriva acestei Monica? Din clipa când la analiză s-a constatat că bomboanele conţin într-adevăr un somnifer. Dacă Neagu le-ar fi mâncat pe toate odată, n-am fi avut dovada certă a vinovăţiei ei. Acuma ne este clar de ce pretinsa Monica şi-a dat un nume fals. Mai mult decât atâta, prudentă, temându-se ca nu cumva nătărăul ei de iubit s-o caute acasă cine ştie din ce motiv, şi astfel să se dea de gol, s-a ferit să-i comunice chiar o adresă fictivă, fiindcă pe cea adevărată în niciun caz nu era cazul să i-o dea, din motive lesne de înţeles.

Maiorul Gorunescu făcu o pauză ca să-şi aprindă o ţigară. De ea profită căpitanul Spiridonescu ca să întrebe:

— Tovarăşe maior, trebuie să presupunem că Neagu s-a trezit singur, şi numai după o oră de somn, fiindcă n-a mâncat decât o singură bomboană?

— Fără îndoială. Doar dacă le-ar fi mâncat pe toate trei, Neagu ar fi înghiţit doza întreagă – după cum vă puteţi da seama, pretinsa Monica a fost convinsă că Neagu le va mânca pe toate. Dar s-a înşelat. Cine este ea în realitate nu ştim. Mai mult, cu excepţia lui Neagu, nimeni dintre noi nu ştie cum arată la faţă. Ca să putem afla exact ce hram poartă trebuie s-o cunoaştem şi noi. Singurul care ne-ar putea ajuta la treaba asta este Neagu. Veţi vedea imediat în ce fel. În prealabil, aş vrea să cunosc, tovarăşe căpitan, părerea dumneavoastră personală despre Neagu Stratulat. Fiindcă toate datele personale privind pe caporal îmi sunt cunoscute.

Căpitanul Spiridonescu nu se grăbi cu răspunsul. Şi nu se grăbi fiindcă îi era greu s-o facă. Voia să fie cât mai concis în caracterizarea ce i se ceruse, dar era conştient că nu va izbuti.

— Tovarăşe maior, aş putea să vă răspund: părerea mea este că putem avea încredere în el. Deplină încredere şi îmi iau toată răspunderea pentru cele ce afirm. Dar chiar dacă pe dumneavoastră răspunsul acesta v-ar mulţumi, pe mine în niciun caz. Dacă sunteţi în posesia tuturor datelor care privesc pe acest ostaş – aşa cum ne-aţi spus – atunci ştiţi că datorită sesizării lui, colaborând cu grăniceri din ţara vecină, au putut fi descoperiţi şi arestaţi doi agenţi ai unei puteri străine.

— Cunosc! Sunt informat.

— Cu atât mai bine. Împrejurarea aceea dovedeşte, după părerea mea, calităţile deosebite cu care este înzestrat Neagu Stratulat: spirit de vigilenţă, de observaţie, inteligenţă deductivă. Chiar şi în cazul acesta, când s-a lăsat păcălit ca un novice, s-a comportat ca atare numai până la un punct. Atunci când s-au ivit primele suspiciuni...

— Atunci când a fost în măsură să sesizeze motivele de suspiciune, rectifică maiorul Gorunesou.

— Exact! Atunci când a fost în măsura, să sesizeze motivele de suspiciune, calităţile sale de care am amintit s-au „reactivizat”. Mai mult decât atât, Neagu ne-a făcut dovada că are curajul răspunderii. Poate un altul în locul lui, de teama unor eventuale sancţiuni, ar fi tăcut mâlc şi,

în, cel mai bun caz, ar fi căutat să rupă orişice fel de legătură cu aşa-zisa Monica.

— Tovarăşe căpitan – îl întrerupse maiorul – mă bucur că aveţi păreri atât de bune despre Neagu Stratulat. Dumneavoastră mi-aţi confirmat ceea ce de fapt reiese în mare parte şi din materialele care mi-au stat la dispoziţie. Sunt întru totul de acord cu dumneavoastră că Neagu Stratulat este inteligent, perspicace, bun observator şi că are o remarcabilă logică deductivă. Dar vă întreb pe dumneavoastră, care îl cunoaşteţi de mai mult timp: credeţi că l-am putea folosi? Cu alte cuvinte, pe lângă calităţile enumerate, credeţi, că posedă încă una, în cazul care ne interesează, esenţială: stăpânire de sine? Mai precis, Neagu Stratulat aflând că fata de care s-a îndrăgostit este o duşmană sau în cel mai bun caz o unealtă în mâna unui duşman înrăit al Republicii noastre, aflând că acestei Monica puţin îi pasă de sentimentele lui şi că în realitate vrea doar să se folosească de el ca de o unealtă, ei bine, aflând toate acestea, credeţi că va putea de data asta doar să joace rolul îndrăgostitului fără ca partenera lui – după felul cum a lucrat până acuma, inteligentă – să prindă de veste?

— Tovarăşe maior, absolut cu toată certitudinea nu v-aş putea răspunde: da! E tânăr, nu are experienţă şi, pe deasupra, este îndrăgostit. Totuşi, nu pot ignora faptul că atunci când şi-a dat seama că există motive de suspiciune împotriva aşa-zisei Monica a venit să ne sesizeze. Asta ce poate să însemne? După părerea mea că mai presus decât

dragostea el preţuieşte jurământul militar. Or, tocmai purtarea aceasta a lui, care denotă simţ de răspundere, mă face să cred că va izbuti să se achite de misiunea pe care i-aţi încredinţa-o. Există în băiatul acesta o forţă morală care, adăugată însuşirilor amintite, îl face apt pentru fapte mult mai însemnate.

Maiorul Gorunescu părea cufundat în contemplarea unui creion roşu şi bont, scorojit de dinţii cuiva foarte nervos. În realitate se gândea la cele spuse de căpitanul Spiridonescu. Misiunea care voia să i-o încredinţeze lui Neagu nu era uşoară.

„Fir-ar al naibii, măcar dacă ar fi jucat vreodată în vreo echipă de amatori!“ îşi spuse, vârând în buzunar ciotul de creion.

— Aş vrea să mai stau puţin de vorbă cu el, se adresă apoi locotenentului major Piroiu care urmărise atent întreaga discuţie.

— Am prevăzut că veţi voi să staţi de vorbă cu el şi l-am adus aici. Aşteaptă alături.

Locotenentul major Piroiu ieşi şi făcu semn caporalului Neagu să intre.

— Te-am chemat să stăm puţin de vorbă, tovarăşe caporal, îl lămuri maiorul Gorunescu. De acord?

— Ordonaţi, tovarăşe maior!

— Mai întâi, te rog să-mi povesteşti, cât mai exact, în ce împrejurare ai cunoscut-o pe fata aceea care se numeşte Monica Ursu.

Neagu începu să povestească ceea ce, de fapt, cititorii cunosc.

— ... Pe urmă mi-am dat seama că păşim alături.

— Stai puţin! Te rog să-ţi aminteşti cine a avut iniţiativa.

— Tovarăşe maior, cred că ea.

— Va să zică, ea te-a „agăţat”.

Aşa era maiorul Gorunescu: nu putea rezista tentaţiei de a folosi expresii care îl amuzau.

— Cred că da, tovarăşe maior.

— Nu eşti sigur?

— Dacă ţin seama de firea mea, sunt sigur, tovarăşe maior.

— Să mergem mai departe!... Când vă întâlneaţi, despre ce discutaţi?

— De cele mai multe ori ea făcea planuri de viitor în legătură cu noi doi. Pe urmă, mai discutam despre o mulţime de fleacuri.

— În legătură cu viaţa ostăşească nu te-a întrebat nimic? Vreau să spun, nu a căutat că te tragă de limbă ca să afle niscai secrete militare?

— Niciodată, tovarăşe maior!

— Mda! Era şi de aşteptat!

O clipă faţa lui Neagu se lumină de speranţă:

— Dacă îmi permiteţi să întreb, tovarăşe maior, aţi ajuns la concluzia că nu există motive de suspiciune?

— Îmi pare rău, tovarăşe caporal, că trebuie să te dezamăgesc, dar cercetările de până acum nu ne îngăduie

să tragem asemenea concluzie. Află că nu există în oraş o „domnişoară” cu numele de Monica Ursu.

— Nu?

— Mai află că numele de Ursu este necunoscut atât la muzeul regional, cât şi la Sfatul popular.

Neagu nu răspunse. Se întunecă şi mai tare la faţă.

— Să ştii, aceasta este o informaţie absolut sigură, adăugă maiorul.

Abia acum Neagu riscă o întrebare:

— Atunci cine este în realitate această... această individă?

— Deocamdată nu ştim. Vom afla însă. Cu ajutorul dumitale vom afla, caporal Neagu Stratulat.

— Ce trebuie să fac, tovarăşe maior?

— Vreau să-ţi pun o întrebare mai delicată. Ţi-e dragă?

— Da, tovarăşe maior.

— Spune-mi, ştii cum trebuie procedat atunci când cineva leşină aşa dintr-o dată?

— Este stropit cu apă!

— Dar dacă nu există apă la îndemână?

— I se trag palme, tovarăşe maior.

— Exact. Ei bine, băiatule, ca să te dezmeticeşti, am să-ţi trag şi eu un fel de palme. Pregăteşte-te să le primeşti. Măi băiete, află că această Monica Ursu pe care n-o cheamă nici Monica şi nici Ursu, merită nu dragoste, ci ură şi dispreţ. Speculând timiditatea dumitale, nevoia de dragoste, atât de firească la fiecare tânăr, a izbutit să te facă să crezi că te iubeşte şi că nu-şi doreşte altceva decât

să te ia de bărbat. În ce scop? Ca să se folosească de dumneata în atingerea unor scopuri, în niciun caz curate. A şi încercat s-o facă, atunci când ţi-a trimis prin câine nişte bomboane care, aşa cum de altfel ai bănuit, conţineau un narcotic. Nu ştiu însă în ce măsură a izbutit. Dar asta o vom afla tot prin dumneata. Spune-mi, caporal Neagu, mai este nevoie să-ţi trag şi alte „palme“ sau te-ai dezmeticit?

— Nu mai e nevoie, tovarăşe maior.

— Atunci e bine.

— Tovarăşe maior, îmi permiteţi să vă pun o întrebare?

— Poftim!

— Ce urmăreşte? Este ea o spioană?

— Ipotetic, da! Numai că nouă nu ne este permis să acţionăm doar pe bază de ipoteze. Ipotezele trebuie verificate. Ca să verificăm este nevoie s-o cunoaştem. Or, dintre noi toţi, dumneata eşti singurul care ştii măcar cum arată la faţă. Apropo, când urmează să vă întâlniţi?

— Duminică.

— Unde?

— În parc! Nu trebuie s-o mai întâlnesc?

— Dimpotrivă! Va trebui să fii punctual la întâlnire. Ba, mai mult decât atât, va trebui să te porţi faţă de ea ca şi când nimic nu s-ar fi întâmplat. Ea trebuie să continue să te creadă acelaşi îndrăgostit până peste urechi, care abia aşteaptă să se însoare cu ea. Iată, caporal Neagu Stratulat, în ce fel îţi cerem să ne ajuţi. Ştiu, nu e o treabă deloc uşoară. Dacă nu-ţi joci bine rolul, strici totul. Ei, ce părere

ai? Te simţi în stare să îndeplineşti o asemenea însărcinare? Gândeşte-te, înainte de a răspunde, că ai de-a face cu o duşmană periculoasă care, aşa cum singur ai avut ocazia să te convingi, nu este deloc proastă.

Neagu se gândi înainte de a răspunde:

— Tovarăşe maior, cred că o voi putea îndeplini.

— Răspunsul acesta ne bucură, tovarăşe caporal! Să ştii că noi, dacă îţi încredinţăm această misiune, o facem tocmai fiindcă suntem convinşi că te vei achita de ea în mod conştiincios. Acum te poţi duce. Mâine, un tovarăş căpitan îţi va da unele instrucţiuni, de care vei avea neapărată nevoie ca să izbândeşti.

După ce Neagu ieşi din birou, maiorul Gorunescu îşi aprinse o nouă ţigară şi trase câteva fumuri cu multă satisfacţie.

Locotenentul major Piroiu, care tăcuse mai tot timpul, întrebă:

— N-am înţeles de ce aţi insistat să aflaţi cine pe cine a „agăţat”.

— Fiindcă faptul acesta are importanţă. Dacă el ar fi avut iniţiativa, toată problema ar fi trebuit analizată şi dintr-un alt punct de vedere. De pildă, ar fi, trebuit să ne întrebăm ce a determinat-o să accepte. Sau, altfel spus, ce motive a avut. Acum, când ştim cu cine avem de-a face, două ar putea fi aceste motive. Ori s-a gândit că nu-i strică să cunoască un grănicer de la care ar putea smulge unele informaţii, ori, pur şi simplu, i-a plăcut ca bărbat muntele ăsta de flăcău. În orice caz, nu pentru că, în îndeplinirea

însărcinării care a adus-o aici în oraş, avea nevoie de ajutorul lui. Că ulterior, constatând cât de tare i s-au aprins băiatului călcâile după ea, i-ar fi dat prin minte să-l folosească pentru a-şi îndeplini mai uşor scopul, asta e cu totul altceva.

Faptul însă că ea l-a „agăţat" ne face să presupunem cu totul altceva. Anume că în îndeplinirea însărcinării pentru care se află aici în oraş, avea – şi poate mai are încă – neapărat nevoie şi de altcineva, probabil tocmai de un grănicer de-al dumneavoastră. Dacă ţinea seama că, de la început, rolul ei a fost perfect conturat, abia avem motive să presupunem că într-adevăr aşa stau lucrurile.

Şi lucrul acesta este important, fiindcă nu avem nevoie să urmărim decât o singură pistă: Neagu—Monica. Cu alte cuvinte, atâta vreme cât această Monică se mai interesează de Neagu – este de văzut – nu trebuie să ne temem că are şi altă posibilitate de a-şi pune planul în aplicare.

— Asta înseamnă că ea avea nevoie de un grănicer şi nu neapărat de Neagu.

— Fără îndoială.

— Cu Neagu s-a cam înşelat dumneaei.

— Dacă nu cumva greşim toţi trei, atunci putem spera că flăcăul ne va putea fi de mare folos. Şi mie îmi face impresia, tovarăşe căpitan, că este o forţă mai mult în devenire. Trebuie ajutat, sprijinit îndeaproape. Apoi, după o pauză: va să zică, duminică se va juca primul act. Numai să nu lipsească din scenă protagonista.

Locotenentul major Piroiu se uită la el întrebător.

— Da, da, să nu lipsească din scenă protagonista, repetă ofiţerul de securitate.

— Şi de ce ar lipsi?

— Dacă datorită bomboanei, Monica Ursu şi-a atins scopul, cu alte cuvinte dacă nu mai are nevoie de Neagu, atunci sigur nu va veni la întâlnire. Ar fi o treabă afurisit de neplăcută, fiindcă va trebui să ne îndreptăm pe o cu totul altă pistă cercetările.

Era duminică. O duminică aidoma cu cele dinainte. Pe străzi, puhoi de lume. Neagu, care de data asta se răzleţise „din ordin” de tovarăşii săi, grăbea spre centrul oraşului. Numai că acum se grăbea din cu totul alte motive. Se grăbea nu fiindcă îi era dor de Monica. Din ziua când maiorul Gorunescu îi trăsese „palmele” acelea, Monica încetase să mai existe pentru el. O iubise!... Mult o mai iubise!... Atâta cât nici nu-şi putuse închipui că un om poate fi în stare. Ce de mai planuri îşi făcuse!... Şi ce fericit fusese în cele trei săptămâni câte se scurseseră de când o cunoscuse.

Dar tocmai când se aştepta mai puţin, venise dezmeticirea. Monica minţise, jucase numai rolul femeii îndrăgostite. Şi el? El fusese un nătărău şi se lăsase păcălit.

„Tu nu ştii cum te iubesc!” îi spusese ea.

Sau:

„Nu există femeie care să nu-şi dorească a fi iubită de un om ca tine, Neagule”.

Cum îl mai minţise!... Cât de convingător se pricepuse să mintă! Cum să n-o fi crezut? Cine n-ar fi crezut-o? Cine nu s-ar fi lăsat mistificat de tonul cald, de cuvintele care păreau că izvorăsc din inimă? Cine şi-ar fi putut da seama că mângâierile, sărutările ei sunt prefăcute? Niciun gest nefiresc, niciun cuvânt care să sune fals, nimic, nimic discordant. Blestemata!... Bine îşi mai jucase rolul. Şi-l jucase aşa poate tocmai fiindcă n-o făcea pentru prima dată. Cine ştie dacă altcineva înaintea lui, nu fusese victima perfidiei ei.

Dar cu el nu-i va merge. Acum, în sfârşit, ştia: între el şi Monica se desfăşura o neobişnuită competiţie. Prima repriză o câştigase ea. A doua însă va fi a lui. În această a doua repriză va folosi, asemenea ei, ca armă principală, prefăcătoria.

La plecare, locotenentul major Piroiu, comandantul de pichet, îi spusese:

— Sper că ai să fii la înălţime, Neagule.

— Am să fiu, tovarăşe locotenent major.

— Atunci, noroc! Şi nu uita că succesul acţiunii depinde numai de dumneata.

„Nu le voi înşela încrederea care şi-au pus-o în mine. Monica nu-şi va da seama că ştiu“, îşi spuse mărind pasul.

Se grăbea, nerăbdător să ajungă mai curând în centrul oraşului. Era nerăbdător să vadă cum se va comporta ea. De data asta avea să fie un observator lucid. Greutatea misiunii sale doar în aceasta consta: pe de o parte, trebuia

să joace rolul îndrăgostitului, iar pe de alta, să rămână tot timpul observator lucid.

În sfârşit ajunse în parc. Monica venise, îl aştepta stând pe o bancă. Îl zări de departe. Se ridică şi veni întins spre el. Chipul ei iradia bucurie. Zâmbea. Şi tare era frumoasă când zâmbea!...

— Bună, Neagule!

— Bună, Monica.

Luându-i braţul şi alintându-se:

— Te aştept de cinci minute. Am fost atât de neliniştită! îmi era teamă că n-ai să vii. Cu voi, militarii, niciodată nu poţi să te bucuri dinainte. De fiecare dată când te aştept îmi fac fel de fel de gânduri.

— Iartă-mă, Monica, dar n-am nicio vină. Astăzi a durat mai mult controlul. Ştii doar că înainte de a fi învoiţi ni se controlează ţinuta de către ofiţerul de serviciu. Îţi închipui cum stăteam: pe ghimpi. Când ne-a dat drumul, am venit încoace aproape în goană. Şi pe căldura asta... Sunt numai o apă. Ştiam doar că mă aştepţi, draga mea.

Mergea bine. Nu avea ce să-şi reproşeze. După câte îşi putea da seama, controlându-se, se comporta normal.

— Sărăcuţul de tine! Dar nu trebuia să goneşti aşa. Aş mai fi aşteptat încă zece minute, un sfert de oră. Parcă ce importanţă are? Nu te aştept zile şi nopţi, o săptămână întreagă, ca să te văd câteva ore?

— Monica, şi eu nu te aştept la fel?

— Ştiu, dragul meu. Să nu crezi că vreau să fiu răutăcioasă. Dar săptămâna asta a fost mai greu. Mi-ai lipsit mai mult ca de obicei.

— Spui drept, Monica?

— De ce te-aş minţi?

— E într-adevăr uimitor! Şi mie mi-a fost mai greu săptămână asta. Ştii, Monica, am ajuns să cred că te iubesc din ce în ce mai mult, cu fiecare zi ce trece.

Neagu tot timpul se dedubla. Exista unul care juca rolul îndrăgostitului, celălalt, observator lucid, urmărea jocul, atent să descopere notele false, stângăciile. Dar până acuma, observatorul lucid era mulţumit de jocul actorului.

— Ţi-e tare cald, Neagule?

— Destul de cald, Monica.

— Atunci, haidem pe plajă. Faci o baie şi te răcoreşti.

— Faină idee!

Era pentru prima dată când îi făcea o asemenea propunere. Luară troleibuzul. Pe plajă, la ora aceea, puţină lume. În marea lor majoritate, „sezoniştii“ se odihneau în camerele elegantelor hoteluri.

Monica venise pregătită. În geanta ei de plajă încăpuseră un cearşaf, două prosoape, o carte de citit...

„Oare urmăreşte ceva!“ se întrebă el.

— Haidem în apă, Neagule!

— Haidem!

Abia acum, când o vedea în costum de baie, îşi dădu seama cu adevărat cât de sculptural îi era trupul.

Au intrat în mare umăr lângă umăr. Şi în câteva rânduri „cerberul“ de la „Salvamar" a trebuit să le atragă atenţia, fluierând că se îndepărtaseră prea mult. Monica înota excepţional. Cât priveşte pe Neagu, încă de la vârsta de paisprezece ani traversa Dunărea şi se întorcea fără să se odihnească.

După ce au înotat şi s-au jucat în apă aproape o oră s-au reîntors pe plajă. Monica a întins cearşaful şi s-au lungit unul lângă altul.

— Sunt atât de fericită, iubitule!

„Eşti pe dracu'!“ îi replica el în gând.

— Te iubesc, Monica.

— Ştiu, iubitule.

Îl sărută, pe urmă începu să-l mângâie uşurel pe piept ca să-şi gâdile parcă palma cu puful creţ de pe pieptul lui musculos. Sub pretextul că-şi fereşte ochii de soare, Neagu o privea printre gene. Sta aplecată asupra lui, îl mângâia şi se uita pierdută la el – pierdută parcă de atâta fericire.

„Ce bine joacă, blestemata! îşi vorbi sieşi. Şi cât e de frumoasă!“

Ţinea o mână deasupra frunţii în chip de streaşină, iar cu cealaltă, la rândul său, o mângâia pe umăr, ca să pară tandru. Sta aplecată asupra lui, foarte aproape, în nări avea mirosul trupului ei şi cu toate acestea o simţea şi se simţea atât de departe. Undeva în el, ascunsă adânc, se cuibărise o mare amărăciune. Dar el o ignora. Mai precis se străduia s-o ignore. Şi în mare măsură izbutea, fiindcă altceva îl preocupa. Se uita printre gene la Monica

aproape cu o curiozitate ştiinţifică. Era atent la fiecare gest, la fiecare modulaţie a vocii, căuta înţelesuri ascunse înapoia cuvintelor celor mai banale şi mai ales îşi concentrase atenţia asupra ochilor ei, fiindcă citise pe undeva că ei sunt oglinda sufletului.

„Poate că ochii o trădează!“

Dar se înşela. Ochii ei păreau ai unei veritabile îndrăgostite. Uluit, se întreba cum de era posibilă atâta prefăcătorie? Cu o înfrigurată curiozitate aştepta să vadă ce se va mai întâmpla, ce alte prefăcute mijloace va mai folosi ca să-l lege şi mai mult de ea.

Îşi aminti de recomandarea pe care i-o făcuse maiorul:

„Într-un fel trebuie să aduci vorba despre faptul că „te-a furat” somnul în post. Altfel ar putea intra la bănuieli. Nu avem niciun motiv s-o credem proastă. Dimpotrivă”.

Îşi schimbă poziţia corpului, întinse mâna după pantaloni, luă din buzunar batista şi-i făcu un nod.

— De ce ai făcut nodul? se interesă ea.

— Să nu uit să cumpăr de la farmacie nişte „Dormital”.

— Ce, ai insomnii, iubitule?

— Bine că mi-am adus aminte. Ştii că din cauza ta, ultima dată când l-ai trimis pe King, era s-o păţesc?

Maiorul nu-l autorizase să meargă cu jocul atât de departe, dar nu putuse rezista ispitei. Spunând: „... din cauza ta, ultima dată când l-ai trimis pe King era s-o păţesc”, sperase că, luată pe neaşteptate, ochii Monicăi vor oglindi panică sau ceva asemănător.

— Din cauza mea?

Ochii exprimau nedumerire, uimire nevinovată. Vocea era cea obişnuită. Pe faţa ei niciun muşchi nu tresări, nimic absolut care să trădeze dacă nu panică măcar o umbră de nelinişte.

— Da, din cauza ta, Monica. De fiecare dată, după ce ne vedem, noaptea am insomnii. Toţi ceilalţi dorm duşi. Îi aud sforăind cumplit pe unii, pe alţii scrâşnind din dinţi sau vorbind prin somn. Eu vreau să dorm, fiindcă ştiu că a doua zi voi fi obosit, dar nu izbutesc. Mă gândesc la tine, Monica sau chiar dacă nu mă gândesc te văd. Fie că stau cu ochii închişi, fie cu ei deschişi, te văd de parcă ai fi aievea lângă mine. Trec aşa orele, una după alta, somnul vine târziu – dacă vine – atunci când ceilalţi s-au săturat de el. A doua zi umblu ca buimac şi capul mă doare de oboseală. Dar cel mai rău este atunci când se întâmplă să intru de serviciu înainte de a apuca să aţipesc măcar o jumătate de oră, cum s-a întâmplat ultima dată când l-ai trimis pe King. Atunci am intrat aproape de miezul nopţii. Tu nu ai de unde să ştii, dar la jumătatea nopţii este cel mai greu să fii de pază. De când fac armata – şi sunt aproape doi ani – nu mi s-a întâmplat niciodată să mă fure somnul în timpul serviciului. Dar în noaptea de care ti-am vorbit am adormit pur şi simplu, închipuieşte-ţi ce obosit am fost dacă mi s-a putut întâmpla una ca asta. Şi îţi spun: am avut mare noroc că n-am dat de dracu. Numai puţin a lipsit să mă găsească tovarăşii mei dormind. Şi cum în noaptea aceea a fost şi alarmă, nu mă întreba ce aş fi păţit. Îţi spun: am avut noroc!... Mare noroc!

— Vai de mine! se nelinişti prefăcut, dar jucând perfect, Monica. Ce ţi-ar fi făcut?

— Ei, ce mi-ar fi făcut?... În orice caz, prea repede nu am fi avut prilejul să ne mai vedem. Acuma înţelegi de ce am nevoie de „Dormital“. La noapte sunt iarăşi de pază. Am să mă culc devreme şi am să iau o jumătate de pastilă ca să pot trage un pui de somn până la miezul nopţii. Or, dacă apuc să dorm trei ore bune, n-am să mai aţipesc. Îţi spun drept, şi te rog să nu râzi de mine, dar din noaptea aceea a intrat frica în mine.

— Bine, dar tu numai noaptea faci de serviciu?

— Da' de unde! Facem după cum ne vine rândul. De exemplu, vineri am fost schimbul întâi. Diseară sunt schimbul doi, marţi schimbul trei, joi schimbul unu, sâmbătă schimbul doi şi aşa mai departe, tot din două în două zile.

Dându-i aceste explicaţii, Neagu nu făcea decât să se conforme instrucţiunilor primite.

— Crezi, Neagule, că ar fi mai bine pentru tine dacă nu ne-am vedea? întrebă ea cu tristeţe. N-aş vrea ca din cauza mea să ai neplăceri.

Privirea ochilor ei oglindea în acele clipe numai tristeţe.

„Blestemato, Cu câtă naturaleţe ştii să minţi!“ o ocărî în gând.

— Cum poţi vorbi aşa, Monica? Dacă s-a întâmplat o dată nu înseamnă că are să se mai întâmple. Mai ales dacă am să iau „Dormital”. Nu ştiu dacă ai să mă crezi, dar mai mult mi-e ruşine decât teamă de pedeapsă. Nu-mi place să

vorbesc despre mine, dar află că sunt apreciat de către comandanţii mei. Când îmi vine rândul să fiu de pază, totdeauna mi se încredinţează acelaşi sector, acela unde m-a găsit King. E un sector mai dificil de supravegheat şi de aceea acolo fac de pază numai grănicerii cei mai de nădejde. Dar asta rămâne numai între noi, Monica.

— Crezi că mai era nevoie să-mi faci o asemenea recomandare?

— Ştiu că nu era nevoie. Dar ni se vorbeşte atâta despre vigilenţă, despre păstrarea secretului, încât toate acestea, de la o vreme, ajung să-ţi intre în sânge. Dar acum gata! Să vorbim despre altceva.

— Chiar că era şi timpul, dragul meu. Dar bine că mi-am adus aminte. Sâmbătă se întorc ai mei. Duminică la prânz ai să iei masa la noi. Cu acest prilej ai să-mi cunoşti părinţii. Nu ţi-am spus până acuma, dar să ştii că le-am scris despre tine. Mai mult, le-am spus că ne vom căsători.

— Şi ei ce spun?

— Ce să spună! Sunt de acord. Tata mi-a scris cam aşa: „Fetiţo, dacă îţi place, ia-l. Nu eu, ci tu ai să trăieşti cu el“. Dar apropo, dragule! Ca să ne putem căsători e nevoie de unele formalităţi. Presupun că nu ai, la tine extractul de naştere. Ar trebui să scrii să ţi se trimită.

— Am să scriu chiar mâine, Monica.

— Sau poate nu eşti grăbit?

O atrase spre el şi o sărută. Pe plajă numai ei mai rămăseseră. Se îmbrăcară.

— A fost frumos, Neagule?

— Minunat!... Ai avut o idee grozavă, Monica.

Părăsiră plaja, ţinându-se de mână. Pe străzi, la ora aceea năvălise şi mai multă lume. Privind amuzat mulţimea care forfotea în toate părţile, Neagu se întrebă dacă printre cei care veneau în urma lor nu se găsea şi unul din subordonaţii maiorului Gorunescu.

Întors la unitate, Neagu raportă detaliat în ce fel decursese întâlnirea cu Monica. Din toate cele relatate, pe maiorul Gorunescu îl interesă cel mai mult „vestea" că sâmbăta viitoare se întorceau „părinţii" Monicăi.

Când ofiţerii rămaseră numai ei între ei, maiorul se adresă vesel căpitanului Spiridonescu.

— Ar trebui să-i mulţumim „domnişoarei" pentru această preţioasă informaţie.

— Într-adevăr, consideraţi că e preţioasă?

— Fără îndoială! Credeţi că această Monica are chiar de gând să-l prezinte „părinţilor" ei?

— Unor părinţi care nu există...

— Exact! Unor părinţi care nu există. E drept, ar putea să-l prezinte unor aşa-zişi părinţi. Dar asta ar însemna să complice prea mult lucrurile şi nu văd ce interes ar avea.

— Atunci?

— Duminica viitoare l-a invitat la masă, nu-i aşa?

— Duminică.

— Până duminică va încerca să-şi pună planul în aplicare. Din „păcate" pentru ea, noi vom lua toate măsurile ca să i-l zădărnicim.

Câteva ore mai târziu, Neagu intră în serviciu.

„De s-ar întâmpla în noaptea asta!“ îşi tot spunea, patrulând de-a lungul ţărmului şi scrutând întunericul în direcţia de unde, în două rânduri, apăruse King. Îl aştepta. Şi dacă avea să vină, ştia ce trebuia să facă. Primise instrucţiunile necesare. Instrucţiuni speciale primise nu numai el. Maiorul Gorunescu luase toate măsurile ca să zădărnicească planul urzit de Monica Ursu.

Trecu o oră fără să se întâmple nimic. Apoi cea de-a doua, în fine ultima. Veni un alt grănicer să-l schimbe. Dinspre larg, târându-se pe deasupra valurilor, năvăleau mereu, una după alta, cohorte de ceaţă. Marea până atunci potolită începea să se mânie şi să huiască.

— Păcătoasă vreme! îşi zise el mergând către pichet.

Ajungând la pichet, deşi era obosit – îl obosise aşteptarea încordată –, ca să fie sigur că va dormi, înghiţi un „Dormital”.

„Tot am dat bani pe pastilele astea!” găsi el justificarea.

Adormi imediat, mai înainte ca medicamentul să aibă timp a-şi face efectul.

Marţi, intrând în serviciu de dimineaţă, era puţin probabil să se întâmple ceva. Fiind vară se lumina devreme. Totuşi Neagu aşteptă – bineînţeles fără rezultat – cu aceeaşi înfrigurată încordare. Nu se întâmplă nimic nici joi, când intră în serviciu către miezul nopţii.

Oare renunţase Monica să se mai folosească de el? Sau poate... Da, îi trecuse o dată, numai o singură dată prin minte şi un asemenea gând: sau poate se înşelase până şi

maiorul Gorunescu asupra ei? Nu cumva era totuşi o fată cinstită?

Dar gândul acesta îi trecuse numai o singură clipă prin minte, şi-l alungase imediat. Îl alungase, mustrându-se:

„Măi, ce mai nătărău sunt şi eu!“

În sfârşit, veni şi sâmbăta. În noaptea aceea Neagu urma să intre din nou în serviciu de pază.

„Acum trebuie să se aleagă într-un fel!“ îşi spuse mergând către cancelaria pichetului unde fusese chemat. Acolo se afla maiorul Gorunescu. Venise special ca să reînnoiască instrucţiunile. Neagu înţelesese că la miezul nopţii între el şi Monica avea să înceapă cea de-a doua repriză.

De o săptămână, pretinsa Monica Ursu era supravegheată continuu de către lucrătorii din grupa operativă a maiorului Gorunescu, fără ca aceasta să prindă de veste.

Nu avea un domiciliu stabil. În fiecare noapte, sau aproape în fiecare noapte, dormea tot în altă parte. Metoda era foarte simplă. De fapt, folosea mai multe metode. De pildă, cu câteva minute înaintea venirii unui tren se ducea la gară cu valiza. Când acesta sosea şi din vagoane începeau să se reverse sezoniştii, se îndrepta şi ea spre ieşire cu valiza în mână.

În spatele gării era imposibil să nu fie solicitată măcar de o singură persoană:

— N-aveţi nevoie de o cameră, domnişoară?

— Da, dar numai pentru o noapte. Mâine găsesc probabil la hotel.

— Da de unde! Toate sunt arhipline, domnişoară. Vă dau eu una, ieftină şi curată.

După o prefăcută ezitare, accepta. Dimineaţa pleca pe plajă. Se întorcea pe seară să-şi ia valiza ca să se ducă la gară, unde proceda ca în ajun. Aceasta era o metodă sau mai precis unul din trucuri. Celălalt era la fel de simplu. Lua autobuzul care mergea până la Mangalia şi în drum cobora cu valiza într-un sat. Imediat i se oferea găzduire. Totuşi în decursul ultimei săptămâni numai o singură dată a mers într-un sat, la o familie de ţărani. În celelalte nopţi a dormit în oraş, de fiecare dată tot la altă gazdă întâmplătoare.

Faptul că prefera să-şi petreacă nopţile în oraş se putea să aibă o semnificaţie deosebită, în ciuda faptului că ducea o existenţă din cele mai „cuminţi". Dimineaţa o găseai pe plajă. Venea acolo singură, destul de devreme, şi la prânz tot singură, pleca. Se prăjea ore întregi la soare şi numai înspre prânz se vâra sub cortul improvizat dintr-un cearşaf, să citească. Citea ziarele – de fiecare dată pe cele sosite în ajun – şi câteva reviste ilustrate.

Tot timpul singură, ignorând prezenţa celorlalţi, se părea că nimeni şi nimic n-o interesa din cele ce se petreceau pe plajă. Cât timp se sorea, stătea cu ochii închişi. Nu-i deschidea decât atunci când îşi schimba poziţia. Pe urmă, când se refugia în cort ca să citească ziarele şi revistele, de asemenea părea sincer captivată de

lectură. Din întreaga ei atitudine reieşea, aproape cu siguranţă, că nu acolo, pe plajă, urma să se întâlnească cu cineva, dacă, într-adevăr, aştepta o asemenea întâlnire.

Dar partea curioasă era însă că nu numai acolo, dar în general, şi în tot cursul zilei, inclusiv nopţile, era singură. La prânz lua masa la un restaurant lacto-vegetarian. Seara cina tot acolo sau la un bufet-expres. După masa de prânz, de cele mai multe ori se înfunda în vreun cinematograf. Era evident că o făcea numai ca să-şi omoare timpul fiindcă în sală, pe întuneric, nu comunica niciodată cu nimeni. Când nu se ducea la cinematograf, se întorcea pe plajă sau se ducea să se odihnească acolo unde fusese găzduită în ajun. Pe seară îşi lua valiza, se ducea la gară şi îşi aranja dormitul pentru încă o noapte.

Valiza fusese cercetată, dar nu conţinea decât lenjerie, câteva rochiţe de vară, o pereche de pantofi cu toc-cui şi câteva nimicuri femeieşti. Cât priveşte câinele – King – acesta dispăruse. Cercetările discrete întreprinse de lucrători operativi ai maiorului Gorunescu spre a da de urmă câinelui se dovediră la început infructuoase. Să cauţi un câine-lup într-un oraş care număra acum, în plin sezon, aproape dublul populaţiei nu era o treabă uşoară, (în cazul când se mai afla în oraş.) Cercetările mai erau, în general, îngreuiate de faptul că pretinsa Monica Ursu ducea o viaţă absolut singulară. Nimeni n-o căuta, pe nimeni nu se ducea ea să caute. Nu telefona şi nici nu era căutată la telefon, nu primea scrisori şi nici nu expedia vreuna.

Şi cu toate acestea, cei care o supravegheau nu se lăsară înşelaţi. Solitara existenţă a falsei Monica Ursu nu avea decât o singură explicaţie: ca să acţioneze aştepta de undeva un ordin. Ordinul acesta putea să-i parvină fie direct, printr-un curier, fie indirect, pe una din căile folosite de agenţi, cum spre pildă a unei „cutii de scrisori oarbe”.

Maiorul Gorunescu, ascultând rapoartele, subordonaţilor săi, înclina să creadă că cel care comanda Monicăi Ursu va lua legătura cu ea indirect, pe calea amintită mai sus. Maiorul Gorunescu a optat pentru această ipoteză din următorul motiv: lucrătorii însărcinaţi cu supravegherea presupusei Monica Ursu observaseră că aceasta, în fiecare dimineaţă, înainte de a se duce la plajă, trecea pe anumite străzi, chiar dacă ele nu erau în drumul ei. Plimbările acestea matinale şi cotidiene au trezit bănuieli. S-a presupus mai, întâi, şi pe urmă s-a verificat, că de fapt, ea ţinea să treacă doar pe o singură stradă. Totodată s-a mai observat că în matinalele ei, plimbări se oprea din când în când să se uite la vitrine. Vitrinele nu erau totdeauna aceleaşi, cu excepţia uneia de pe o anumită stradă. Odată descoperită preferinţa Monicăi pentru această vitrină, maiorul Gorunescu s-a întrebat din care motiv, în fiecare dimineaţă, Monica se opreşte în faţa ei?

Vitrina era a unui mic atelier particular de „suveniruri” de tot felul, în special vaporaşe – aproape toate tipurile – confecţionate din lemn, carton, hârtie, material plastic şi sfoară.

Ceea ce caracteriza obiectele expuse erau lipsa de gust şi stângacea îndemânare a celui care le confecţionase. În plimbările ei matinale, Monica Ursu întâlnea în drumul ei vitrine cu „suveniruri” lucrate cu multă pricepere şi fineţe. Şi cu toate acestea trecea nepăsătoare fără să le acorde vreo atenţie. În schimb, o fascina parcă prăfuita, încărcata şi inestetica vitrină, din acest punct de vedere fără pereche în oraş. De ce oare? Nu cumva acolo aştepta să apară ordinul de a acţiona?

Ipoteza odată formulată, s-au luat măsurile necesare. Vitrina a fost fotografiată. (Obiectele expuse erau atât de prăfuite, încât nu încăpea niciun fel de dubiu că proprietarul magazinului nu obişnuia să schimbe des vitrina).

Aceasta s-a întâmplat marţi. Miercuri s-a procedat la fel. Confruntate, cele două fotografii fură găsite identice. Nici următoarea efectuată o zi mai târziu, adică joi, nu se deosebea de cele precedente. Dar iată că aceea de vineri prezentă deosebiri. De fapt, una singură, care consta din următorul fapt: chiar în prim plan şi la mijloc apăruse o corăbioară confecţionată din carton. La prova, în babord, pe locul unde ar fi trebuit să figureze numele, erau trecute trei cifre: 333. Corabie cu nume format din cifre? Aşa ceva nu se obişnuieşte. (Doar şlepurile poartă numere.)

333!... Pentru lucrătorii din grupa operativă a maiorului Gorunescu exista acum explicaţia de ce pretinsa Monica Ursu, în fiecare dimineaţă, poposea în faţa prăfuitei şi neinteresantei vitrine. Şi ca o confirmare a ipotezei, a doua

zi, sâmbătă, ea renunţă la obişnuita şi matinala ei promenadă.

Pe de altă parte, şi în ceea ce priveşte câinele, până la urmă, cercetările se dovediră fructuoase. Într-o dimineaţă, unul din subordonaţii maiorului Gorunescu descoperi *pensiunea* lui King. Expresia aparţine „profesorului” Mărdărescu, un bătrân şi original crescător de câini de rasă.

George Mărdărescu nu era şi nu fusese niciodată profesor. Înainte de a fi scos la pensie avusese meseria de contabil. Îşi spunea însă profesor, şi pretindea a fi într-o disciplină considerată ca atare doar de el însuşi: *profesor în ameliorarea raselor de câini.*

Dacă nu era chiar profesor, dar în treaba aceasta se pricepea destul de bine. În „laboratorul” său exista cel puţin o familie de câini din rasele cele mai dificile de crescut. Dacă întâlnea undeva un căţelandru care întrunea toate caracteristicile unei anumite rase, ar fi fost în stare să plătească pe el pensia lui pe mai multe luni, plus câştigurile pe care le realiza vânzând exemplarele care nu-l mai interesau.

Când subalternul maiorului Gorunescu l-a întrebat pe „profesor” dacă nu cumva King este de vânzare, acesta i-a răspuns plin de importanţă:

— Câinele acesta nu este al meu. El se află în pensiune la mine. Dar, chiar dacă ar fi proprietatea mea, tot nu vi l-aş vinde, din două motive: în primul rând, fiindcă un

asemenea exemplar nu se vinde, iar în al doilea, fiindcă nu ai dumneata, tovarăşe, atâţia bani câţi ar merita el.

Şi fiindcă vizitatorul se arătă surprins că există pensiuni pentru câini, „profesorul” se grăbi să-i dea lămuririle necesare. Lămuririle fură atât de complete, încât atunci când „profesorul” conteni, considerând că spusese tot ceea ce era nevoie pentru edificarea vizitatorului, trecuseră cam vreo trei sferturi de oră.

Pe scurt, iată ce află ofiţerul de securitate de la „profesorul” Mărdărescu:

Într-o zi întâlni pe stradă o „domnişoară” care ducea de lesă un câine-lup „frumos... ca un Făt-Frumos al neamului câinesc” (expresia aparţine „profesorului”). Imediat a intrat în vorbă cu ea şi a „implorat-o pur şi simplu” să-i împrumute câinele pentru câteva zile, ca să-l împreuneze cu o căţelandră de lupoaică – o „Ileană Cosânzeană” nu alta – de care făcuse rost doar de puţine zile.

„Domnişoara” la început a fost supărată că bătrânul îndrăznise să-i propună aşa ceva, dar când a aflat că este „profesor” specializat în ameliorarea raselor de câini a acceptat. Mai mult chiar s-a arătat dispusă să i-l împrumute pe tot timpul; cât va rămâne pe litoral, fiindcă pe plajă câinii nu erau admişi – nu ştiuse, deoarece venea pentru prima oară la mare –, iar ca să-l lase la gazdă îi era frică să nu i-l fure careva sau să-l otrăvească.

„Profesorul”, în culmea bucuriei, s-a jurat că va avea grijă de câine mai mult decât de propria sa persoană.

— Iată, a trecut aproape o lună de când King se află la mine în pensiune. În tot acest timp, domnişoara numai de trei ori a venit să-l ia la plimbare. Şi, măi, dragă tovarăşe, minunăţia asta de câine atâta mi-a devenit de drag, încât – să mă ierte Dumnezeu pentru asemenea gânduri – nu o dată mă descopăr că-mi doresc ca fata să se înece şi să-mi rămâie mie pentru totdeauna. Fiindcă ăsta nu-i câine, tovarăşe dragă. Este un om în chip de câine – aşa să ştii dumneata.

Marea, fără să fie agitată, se zbuciuma, bodogănea, blestema. Bezna devenea parcă şi mai de nepătruns. Pe deasupra, se mai lăsa şi ceaţă. În oraş, luminile se împuţinau mereu.

Neagu, privind într-acolo, cu gândul la Monica, murmură:

„Ei, domnişoară, în prima repriză m-ai trimis tu la podea. Repriza aceasta va fi însă a mea".

Timpul se scurgea îngrozitor de încet. Trecuse o oră de când se afla în serviciu şi încă nu se întâmplase nimic. Dar, în definitiv, ce aştepta să se întâmple? Să-şi facă apariţia King? Mai mult ca sigur că aşa avea să înceapă. Pe urmă? Ce avea să mai urmeze nu ştia.

„Dar dacă se răzgândeşte şi nu-l mai trimite pe King? se întrebă brusc, neliniştit. Dacă i-am trezit bănuielile? Nu, peste putinţă. În niciun caz nu mi-am jucat rolul mai prost decât ea. Sigur va trimite câinele”.

Un sfert de oră mai târziu King apăru din întuneric. Sări cu labele pe umerii lui, încercând să-l lingă pe faţă.

— Astâmpără-te, King, lua-te-ar naiba!

Dar câinele nu se potoli până nu-i luă cutiuţa de la gât. Atunci se trase deoparte şi aşteptă.

Neagu deschise cutiuţa. Înăuntru găsi un bileţel şi o prăjitură cu glazură de ciocolată.

„Dragul meu,

Mama îţi trimite prăjitura pe care a pregătit-o pentru tine. Mâine te aşteaptă şi altele. Ai mei sunt nerăbdători să te cunoască.

Te pup, iubitule!

Monica“

La rândul său scrise pe o bucată de hârtie:

„Mulţumesc! O voi mânca şi cu mai multă plăcere ştiind că e făcută de mama ta.

Neagu”

Agăţă cutiuţa de zgardă.

— Du-te King! Du-te la blestemata de stăpână-ta.

Câteva minute după aceea câinele se făcu nevăzut.

„Ei, acum să vedem ce are să se mai întâmple!“

Şi înfăşurând cu grijă prăjitura într-o pungă de material plastic, dinainte pregătită, o ascunse bine. După aceea, dând ascultare instrucţiunilor primite, se culcă pe nisip.

Trecură cinci, zece, cincisprezece minute şi nu se întâmplă nimic. Neagu începu să se neliniştească. Continua însă să stea culcat. Marea se zbuciuma într-una, ca de obicei, veşnic nemulţumită.

„Ce-ar fi să mă trezesc aici cu ea?“

Şi chiar aşa se întâmplă. Dintr-o dată şi pe nesimţite din întuneric şi din ceaţă apăru Monica. Neagu nu se mişcă. Poziţia în care „dormea“ era nefirească. Dar şi presupusul său somn „fusese“ nefiresc. Stătea culcat pe burtă cu automatul sub el, dar la îndemână. De altfel, ea, convinsă că narcoticul din prăjitură îşi făcuse efectul, nu-l învrednici decât cu o singură privire şi aceea în treacăt. Grăbită se îndreptă spre ţărm, scrutând întinderea mării, aburind parcă din cauza ceţii.

Trecură aproape douăzeci de minute fără să se întâmple ceva. În tot acest timp, Monica, nemişcată ca o statuie, scruta bezna de pe mare. Briza îi zbârlea părul, îi lipea rochia de trup. În sfârşit, de la postul său de observaţie, Neagu văzu apărând din apă o făptură ciudată, marină mai curând decât omenească. Abia când aceasta ajunse la ţărm, îşi dădu seama că ceea ce luase el drept o făptură a apelor era de fapt un om echipat pentru înot subacvatic. Cum atinse ţărmul, individul ieşit din mare făcu doar câţiva paşi şi aproape că se prăbuşi pe nisip. Pesemne obosise de cât înotase sub apă. Imediat se descotorosi şi de aparatul de oxigen pe care îl purta în spate. Deşi nu era departe, totuşi, din cauza întunericului, Neagu nu-l putea vedea la faţă. Pe de altă parte, zgomotul valurilor, precum

şi faptul că cei doi vorbeau încet îl împiedicau să audă ce-şi spuneau. La un moment dat, Monica scoase din sân ceva asemănător unui plic şi i-l întinse individului apărut din mare. Acesta îl ascunse într-un săculeţ agăţat de gât.

Instinctiv, Neagu îşi potrivi automatul ca pentru tragere. Dar îşi aminti de ordinul maiorului Gorunescu:

— Deschizi focul numai dacă eşti atacat. Noi am luat toate măsurile ca bandiţii să nu ne scape.

După câteva clipe individul se ridică. Îşi potrivi din nou în spate aparatul şi îşi trase pe faţă masca pregătindu-se să reintre în mare. Dar tocmai atunci se auzi zgomot de motoare şi de după „Stânca Miresei” îşi făcură apariţia două şalupe. Reflectoarele lor, proiectându-şi lumina pe ţărm, prinseră în fasciculul lor pe cei doi complici. Retragerea pe mare era acum tăiată. Nu le mai rămânea decât să încerce a scăpa pe acolo pe unde venise Monica.

Primul care îşi reveni fu individul ieşit din apă. Aruncă din spate aparatul de oxigen, îşi smulse masca de pe faţă şi, apucând-o de mână pe Monica, o rupse la fugă în direcţia oraşului. Da nu reuşiră să se îndepărteze de ţărm decât doar atât cât fu necesar ca să intre în „sacul“ dinainte pregătit de grăniceri şi de lucrătorii maiorului Gorunescu.

*

A doua zi, cocoţat tocmai în vârful „Stâncii Miresei”, caporalul Neagu Stratulat privea cu ochi întunecaţi de ură

cargobotul de pe puntea căruia se lansase în apă agentul cu scopul de a intra în posesia unor informaţii cu caracter secret, procurate de o altă agentă, cu numele de împrumut Monica Ursu.

[1]Se spune despre cineva care vede noaptea mai bine decât ziua (n. a.)

ÎN ACEEAŞI COLECŢIE
AU MAI APĂRUT:
NICOLAE DUMBRAVĂ
Dialoguri cu ţara
— Versuri —
NICOLAE TAUTU
Cantata eroică
— Poem —
M. BOZIANIT
Confruntarea
— Povestire —

VOR MAI APĂREA:
VIORICA HUBER
Pe Argeş în sus
— Secvenţe istorice —
EUGEN TEODORU
Flăcări pe chei
— Povestiri —